

E 1294

A NAGYKANIZSAI IZR. HITKÖZSÉGTŐL

FENNTARTOTT

FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1912—13. TANÉVRŐL

AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK 56. ÉVÉBEN.

SZÉRKESZTÉ:

BÚN SAMU

A FERENCZ JÓZSEF-REND LOVAGJA.

IGAZGATÓ.

NAGYKANIZSA, 1913.

GUTENBERG NYOMDA NYOMTATÁSA

7034

REV 85

REV 98

A NAGYKANIZSAI IZR. HITKÖZSÉGTŐL

FENNTARTOTT

FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1912—13. TANÉVRŐL

AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK 56. ÉVÉBEN.

SZERKESZTÉ:

BÚN SAMU

A FERENCZ JÓZSEF-REND LOVAGJA.

IGAZGATÓ.

NAGYKANIZSA, 1913.

GUTENBERG NYOMDA NYOMTATÁSA

7034

I.

Iskolaszék.

Elnök: Dr. Rothschild Jakab

Alelnök: Heltai József

Jegyző: Barta Lajos

Dr. Neumann Ede, iskolai felügyelő

5 Bettlheim Győző

Bún Samu, igazgató

Balog Dávid

Ujnépi Elek Lipót

Grünhut Henrik

10 Halphen Mór

Kertész József

Löwe Adolf

Dr. Ollop Mór

Ötvös Emil

15 Pongor Henrik

Rapoch Gyula

Rothschild Zsigmond

Dr. Rothschild Samu

Scherz Richárd

20 Dr. Schwarz Adolf

Schwarz Ignác

Sommer Ignác

Szommer Náthán

Stern Sándor

25 Dr. Weisz Lajos

Weisz Jakab

Zerkowitz Lajos

Löwy Adolf

Igaz, mély fájdalommal jelentjük, hogy Löwy Adolf úr, ki iskolaszékünknek 16 éven át buzgó tagja volt, 1912. december 23-án jobb létre szenderült. Benne a nagykanizsai társadalom egyik jólelkű, minden szép és nemesért lelkesedő tagját, iskolánk pedig igaz barátját vesztede.

A tanári kar a megboldogult temetésén testületig részt vett és özvegyének, Löwy Adolfné Ó Nagyságának, méltó módon részvétét fejezte ki.

Dr. Ruzsicska Kálmán

Nagy veszteségről kell megemlékeznünk, mely a zalamegyei tanügyet a lefolyt tanévben érte. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, 1912. november 22-én örökre hunyta le szemeit.

A megboldogult iskolánktól hosszú idő óta távol állt ugyan, de annak megalapításában sok jóindulattal tevékeny részt vett, az első 2 évben pedig mint a vallás- és közoktatásügyi miniszter biztosa az érettségi vizsgálatokon elnökölt.

Temetésén a tanári kar az igazgatóval képviseltette magát, özvegyének pedig átiratilag fejezte ki mély részvétét.

Emlékét kegyelettel fogjuk őrizni.

II.

Jelentés a lefolyt 1912—13-iki tanévről.

A tanulók beírását szeptember 1., 2. és 3. napjain eszközöltük. A rendes tanítás szept. 5-én vette kezdetét.

Felvéttetett az alsó osztályba	45
a középső „	41
a felső „	<u>39</u>

Összesen 125 tanuló.

Megelégedéssel állapítjuk meg, hogy a tanulók száma az utóbbi években állandóan szaporodik annyira, hogy az alsó osztályba jelentkezők egy részét a maximális szám betelése miatt fel nem vehettük.

A felvett tanulók közül tandíjmentes volt egészen 19, részben 45, az elengedett tandíj összege K 8290.

Az iskolát a tanév végeig látogatta:

az alsó osztályban	45
a középső „	40
a felső „	<u>38</u>

Összesen 123 tanuló.

A tanulmányi eredmény kielégítő volt, az iskolalátogatás és a fegyelmi állapot általában véve a követelményeknek megfeleltek.

A tanári karban sem volt változás, mi első sorban az intézet megszilárdult viszonyainak köszönhető.

A nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 158352/1912. sz. rendeletével az igazgatót a VI., Balog Dávid tanárt pedig 27606/1913 sz. rendelettel a VIII. rangosztályba léptette elő.

Dr. Schack Béla kir. főigazgató úr intézetünket október 29-én meglátogatta. Látogatása befejeztével a Kereskedelmi Oktatásügyi Nemzetközi Egyesület által a kormány meghívására augusztus 13-ától 30-áig Budapesten rendezendő VII. közgazdasági tanfolyamon és az augusztus 31-étől szeptember 5-éig tartandó kongressz-

szus tárgyában a tanári testülettel értekezletet tartott, melyen határozatba ment, hogy az iskola monografiáját a kongresszuson való kiosztás végett német nyelven megíratjuk, egyik tanárunkat a közgazdasági tanfolyamra kiküldjük, valamennyien pedig a kongresszuson részt veszünk. A felmerülő költségek fedezésére az iskolaszék 500 koronát szavazott meg.

A közgazdasági tanfolyam és kongresszus előkészítése és rendezése körüli nagymérvű elfoglaltsága miatt főigazgató urat a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr megbízásából *Ábrai Lajos*, kir. tanácsos, nyug. felső keresk. iskolai igazgató 1912. november 1-étől kezdve egy év tartamára ideiglenesen helyettesítette, illetve helyettesíti.

III.

Az iskola jötevői.

Az alapítás éve	Alapító, adományozó	Ösztöndíjas	Oszt	K.	f.
Alapítványok:					
1890	Gelsei Gutmann S. H. 2 tandíjmentes hely	Mikó József	a	—	—
1888	Pollák Ármin	Salgó Károly Székely Tiv. könyv Grünhut A. könyv	k k f	— — 12	—
1895	Báró Gutmann Vilmosné... .. megyeri Krausz Róza	Weisz Jenő	f	60	—
1898	Nagykanizsai Takarékpénztár... ..	Schlesinger Manó	f	40	—
1899	Ujnépi Elek Lipót... ..	Mikó József	a	40	—
1906	Dr. Villányi Henrik	Singer Lipót	a	20	—
1906	Dr. Stolzer Henrik... ..	Sohr Imre	f	25	—
1906	Danneberg Jakab	Holzer László	k	23	13
1906	Loewy Ödön	Neu Zsigmond	a	30	—
1907	Délzalai Takarékpénztár	Halász Andor	f	52	—
		Herzfeld Árpád	f	100	—
		Horváth Károly	k	100	—
1908	Bún Samu	Salgó István	a	40	—
1911	Eichberg Adolf	ifj. Kertész Árpád	f	80	—
		Ney Géza	f	80	—
1912	Dr. Holzer László	Kohn Vilmos	a	21	60
1912	Löwe Adolf	Scheer Imre könyv	k	6	—
1912	Sommer Sándor... ..	Weisz Jenő	f	20	—
1912	Reichenfeld Sándor	id. Kertész Árpád	f	11	80
				<u>761</u>	<u>53</u>
Adományok:					
	Nagykanizsai Takarékpénztár	Fischel György	a	20	—
		Rozgonyi Gyula	f	20	—
	Nagykanizsai Kereskedők Társulata	Salgó Károly	k	20	—
		Löbl Jenő	k	20	—
	Zalamegyei Gazd. Takarékpénztár	Péter Jenő	f	20	—
	Loewy Arnold	Scherz Imre	k	40	—
		Somogyi Izidor	a	35	—
	Néptakarékpénz ár	Kocsisán Rezső	f	30	—
	*Zerkowitz Lajos	Kaufmann Jenő	a	50	—
		Spiegler Miklós	f	50	—
	Szamek Lajos	Fürst Zoltán	a	20	—
	Dr. Miklós Dezső	Bednazsek István	k	10	—
				<u>335</u>	<u>—</u>

Dr. Mutschenbacher Viktor nyug. jogakadémiai igazgató, miniszteri biztos, a tanári könyvtárnak saját műveiből 6 kötetet adományozott.

Egy nemeskeblű iskolabarát, aki ismeretlen óhajt maradni 100 koronát, egy másik ugyanígy 30 koronát bocsátott az igazgató rendelkezésére szegénysorsú, jó előmenetelű tanulók segélyezésére.

Fogadják a nemeskeblű emberbarátok e helyen is hálás köszönetünket.

* Német nyelvben legjobb előmenetelt tanúsított tanulók részére.

IV.

Tanári kar.

Bún Samu, igazgató, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, a Ferenc József-rend lovagja, a keresk. szakiskolai tanárok orsz. egyesületének választmányi, az orsz. izr. tanító egyesületnek tiszteletbeli tagja, Nagykanizsa város képviselő testületének, Zalavármegye törvényhatósági bizottsági tagja, tanította a könyvvitelt a középső és felső osztályban, az irodai munkálatokat a felső, a ker. ismereteket az alsó osztályban. Működésének évei 46, az intézetnél 45.

Balog Dávid, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, a természetrajzi, földrajzi, áruismereti és vegytani szertár, valamint a tanári könyvtár őre; tanította a vegytant, áruismeretet és technológiát a középső és felső, a földrajzot mind a három osztályban, a szépírást és ker. levelezést az alsó, az irodai munkálatokat az alsó és középső osztályban. Működik ez intézetnél 11 év óta.

Domány Ármin, középiskolákra képesített rendes tanár, az önképzőkör vezetője, az ifjusági könyvtár őre; tanította a történelmet, a magyar nyelvet és irodalmat mind a három, a kereskedelmi levelezést a középső és felső osztályban. Működésének évei 16, ez intézetnél 14.

Elek Mór, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, tanártestületi jegyző, a fizikai szertár őre, tanította a mennyiségtant és a keresk. számtant mind a három osztályban, a fizikát az alsó osztályban. Működik ez intézetnél $3\frac{1}{2}$ év óta.

Dr. Rosenberg Mór, köz- és váltó-ügyvéd, tanította a jogi és közgazdasági ismereteket a középső és felső osztályban. Működésének évei az intézetnél 20.

Dr. Villányi Henrik, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, városi képviselő, tanította a német és francia nyelvet mind a három osztályban. Működésének évei 29, ez intézetnél 22.

Hitoktatók :

Domány Ármin, az izr. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél e minőségben 5 év óta.

P. Markó Dénes, róm. kath. lelkész, a róm. kath. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 1 év óta.

Hütter Lajos, ág. ev. lelkész, az ág. ev. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 18 év óta.

Kádár Lajos, ev. ref. lelkész, a ref. vallásu tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 4 év óta.

Jankovics Velimir, görög kath. lelkész, a görög kath. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 4 év óta.

V.

Tan t e r v.

A nagyn. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr 1905. évi augusztus 20-án kelt 44001. sz. alatti rendelete alapján.

1. Vallástan.

Alsó, középső, és felső osztály. Hetenkint 1—1 óra.

A vallásoktatás a hitfelekezetek tanterve szerint történik s arról a hitfelekezetek saját hatáskörükben gondoskodnak. (1894. évi május hó 4-én 13033. szám alatt kelt vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteri rendelet.)

2. Magyar nyelv és irodalom.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

A prózai írásművek ismertetése olvasmányok alapján.

1. Leírás. Tárgy- és jelenetrajzok, állatrajzok, jellem- és néprajz, úti rajz.

2. Elbeszélés. Mese, parabola, életrajz, történetírás. A magyar történeti irodalom rövid ismertetése. Mutatványok a kiválóbb történetírók műveiből, tekintettel a történeti tanításra.

3. Értekezés. Fogalmak magyarázata, felosztás, részelés; a bizonyítás legegyszerűbb formái, elmélkedés, szorosán vett értekezés.

4. Szónoklat. A szónoki forma és irány: egy-két rövidebb olvasmányon megmutatva. Mutatványok Kölcsey és az ujjbkkori szónokok műveiből.

5. Levél. Olvasmányok irodalmi jelentőségű levelekből.

A prózai olvasmányokon kívül a költőiekből lyrai és leiró művek, kisebb elbeszélések (románc, ballada stb.) Különös gond fordítandó az olvasmányok szerkesztésére, a prózai és költői kifejezőmód különbségére.

Az írásbeli dolgozatok folyvást kísérik a tanítást és olvasást. Különösen fontos a dispositiók készítése. Ilyen dispositiók vagy az

olvasmányokból vett tételek kidolgozása s az olvasmányok utánképzése, házi és iskolai gyakorlatul felváltva kéthetenként egyszer.

Az olvasmányok tárgyi és alaki fejtegetésével kapcsolatban az alak-, mondat-, szóképzés- és verstan ismétlése.

Helyesírási gyakorlatok: tollbamondás valamint a könyv nélkül betanult daraboknak fejből való leiratása.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Szavalás.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

A magyar irodalom ismertetése, kapcsolatban a poétika fogalmainak magyarázatával, olvasmányok alapján.

A mondákból kiindulva a magyar éposz fő képviselői: Zrínyi, Vörösmarty, Arany. A történeti énekek régi fejlődésének megemléztetésével, a rege Kisfaludy Sándornál és a ballada Aranyánál. A regény verses alakja; Gyöngyösy; újabb irodalmi nyelvünk alakulásáról Kazinczynál és Kármánnál; az újabb regény fő képviselői: Jósika, Eötvös, Kemény, Jókai. A vallásos hazafias és szerelmi lyra, régibb példák bemutatása után Berzsenyi, Tompa, Petőfi és az újabb lyrikusok.

A tárgyalás mindenkor olvasmányokból indul ki. Az époszok és regények nagyobb mutatványokkal és kivonatokkal lehetőleg egészükben ismertetendők. Elbeszélő költemények és modern teljes regények házi olvasmányul. A kitünőbb írók rövid életrajza is beszövendő a magyarázatba.

Házi és írásbeli dolgozatok, részint az olvasmányok, részint a tanulók ismeretei köréből vett tárgyakról, felváltva kéthetenként egyszer.

Dispositiók készítése, nyelvi és stilisztikai magyarázatok, helyesírás.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Szavalás.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

A magyar irodalom ismertetésének folytatása olvasmányok alapján.

A dráma régi nyomainak megemléztetése után Kisfaludy Károly, Katona József, Szigligeti és Madách; vígjáték, tragedia és drámai költemény. Politikai írók és szónokok a reformokban Kölcsey, Eötvös, Széchenyi, Deák, Kossuth.

Az irodalomtörténet rövid áttekintése, figyelemmel a közgazdasági és utazási irodalomra.

Házi és iskolai írásbeli dolgozatok, felváltva kéthetenként egyszer a növendékek irodalmi és szakszerű tanulmányaiból vett tételekről.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Szavalás.

3. Német nyelv.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

Az alak- és mondattan beható tárgyalása olvasmányok alapján, tisztán gyakorlati módon különös tekintettel a nyelvi anyag gyűjtésére.

A német nyelv alak- és mondattani sajátosságainak, különösen a magyar nyelvtől eltérőknek, ismertetése.

Írásbeli gyakorlatok az alak- és mondattan elsajátítására, fordítások és utánpéztés útján; a helyesírás elsajátítására tollbamondás, másolás és a könyv nélkül tanultaknak fejből való leírása; kisebb feladatok óráról-órára; nagyobbak, mint a házi és iskolai gyakorlatok, felváltva kéthetenkint egyszer.

Az olvasmányok nyelvi és tárgyi fejtegetése, szabatos fordítása magyarra.

Prózai és verses darabok könyv nélkül. Beszédgyakorlatok.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Olvasmányok részint szépirodalmiak, részint szakszerüek, beszédgyakorlatokkal, különös tekintettel a kereskedelmi nyelvre.

Írásbeli iránytani gyakorlatok kéthetenkint egyszer; fordítási gyakorlatok magyarból németre és szabatos fordítás németből magyarra.

Prózai és költői darabok könyv nélkül.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

Az iránygyakorlatok folytatása és a magyar nyelvi oktatásra támaszkodva, módszeresen válogatott olvasmányoknak verstani és poétikai fejtegetése.

Olvasmányok újabbkori elsőrangu íróktól, különösen a társadalom, tudomány és publicistika köréből.

Írásbeli dolgozatok; fogalmazványok a tanulók ismeretköréhez mért tételekről és fordítás magyarból németre, valamint szabatos fordítás németből magyarra, kéthetenkint egyszer.

Prózai darabok és költemények könyv nélkül.

4. Francia nyelv.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

a) Nyelvtan. Olvasás (kiejtés); kapcsolatban a mondattan nélkülözhetetlen szabályaival. A névszók alaktana. A segédigék s a rendes igék ragozása. Fordítások a nyelvtan begyakorlására,

b) Olvasmányok. Egyszerű elbeszélések és leírások a népmese, monda, történet, föld- és természetrajz, nemkülönben az üzleti élet köréből. Egyes költemények betanulása.

c) Szótanulás. Tárgyi csoportokban, különös tekintettel a kereskedelemben előforduló terminusokra s a nyelv sajátosságaira.

d) Írásbeli dolgozatok (másolás, tollbamondás, fordítás), rövidebbek óráról-órára; nagyobbak, mint a házi és iskolai gyakorlatok, kéthetenként egyszer.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

a) Nyelvtan. Rendhagyó igék. A partikulák. A szórend. A névszók mondattani tekintetben. Az igeidők és módok különösen a kötő-mód használata, az igeidők egymásra következése. Fordítások mint az alsó osztályban.

b) Olvasmány. Mint a megelőző osztályban. Az olvasmány tartalmának az idegen nyelven való kikérdezése s ennek nyomán beszédgyakorlatok.

c) Ügyiratok. Kisebb ügyiratoknak, főképp leveleknek olvasása, diktálása, fordítása és minták után való iratása.

d) Szótanulás tárgyi és etymológikus csoportokban. Nyelvi sajátságok, szinonymák, kereskedelmi kifejezések.

e) Írásbeli dolgozatok mint az alsó osztályban, főképp fordítás az idegen nyelvre és gyakorlatok a levelezés köréből, kéthetenként egyszer.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

a) Nyelvtan. Az infinitivus és participiumok használata. A határozók, a viszonzszók, a kötőszók. A nyelvtan rendszeres ismétlése. Fordítások mint a megelőző osztályokban.

b) Olvasmány. Nagyobb szemelvények jeles írók műveiből, tekintettel a nemzetgazdaságtan és kereskedelmi irodalomra is, Beszédgyakorlatok az olvasmányok alapján.

c) Ügyiratok. Kereskedelmi ügyiratok, főképp levelek olvasása, fordítása, betanulása s minták után való iratása.

d) Írásbeli dolgozatok. mint a középső osztályban.

5. Földrajz.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A földrajzi alapfogalmak ismétlése.

Az idegen világrészek áttekintése után a fontosabb államoknak (bepetésebban Ázsia, Törökország, India, China, Japán, Perzsia, Egyptom, Éjszak-Amerikai Egyesült Államok, Mexico, Brazília, Argentína, Chile ismertetése kereskedelmi szempontból.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Európa általános áttekintése és jellemzése után e világrész összes, főképpen nevezetesebb kereskedő és iparos államainak kereskedelmi földrajza, kapcsolatban az illető államnak idegen világrészekben fekvő birtokainak és gyarmatainak ismertetésével.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Magyarország és Ausztria földrajza; különösen Magyarország östermelési, ipari és kereskedelmi viszonyainak tüzetes ismertetése; tekintettel az idegen, főleg a szomszéd országokból való összeköttetéseinkre.

Világkereskedelem.

Az előbbi két osztályban tanultak ismétléseül és áttekintő összefoglalásául a világkereskedelem mai állapotának, a nevezetesebb világkereskedelmi piacoknak, közlekedési utaknak, eszközök és összeköttetéseknek ismertetése, természetes kapcsolatban a fontosabb termelési helyekkel, terményekkel és iparcikkokkal különös tekintettel Magyarország bel- és külkereskedelmére és figyelemmel a Balkánfélsziget kereskedelmi viszonyaira.

6. Történelem.*Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.*

Bevezetésül röviden az ó-kori történet áttekintése.

A középkor történetéből. A népvándorlás (Attila) és a nyugati római birodalom romjain alakult keresztény-germán királyságok, kereszténység, Mohammed. Nagy Károly birodalma és annak felbomlása. Hűbériség. Az investitúra harc (a császárság és pápaság küzdelme). A kereszties hadjáratok. A Habsburgok a középkor végén. Az európai török birodalom megalakulása. Az olasz városok és a renaissance átmenet az újkorba.

A magyar nemzet történetéből. A magyar nép őstörténete, vándorlásai és honfoglalása. A magyar keresztény egyház és királyság megalapítása és megerősítése. A magyar királyság küzdelme a nyugoti és keleti császársággal. Az arany bulla és kora. Az utolsó Árpádok és összeköttetések a Habsburgokkal. Az Anjouk és Magyarország fellendülése. Új állami és társadalmi intézmények. Zsigmond és az olygarchia felülkerekedése. A Hunyadyak kora: a) Hunyady János mint a magyar nemzet és a kereszténység hőse; b) Hunyady Mátyás alatt a nemzet fénykora. A magyar királyság hanyatlása az utolsó Jagellók alatt.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Az újkor történetéből. A renaissance terjedése és hatása. Találmányok és tengerentúli felfedezések. A reformáció és elterjedése; ellenreformáció. V. Károly és a Habsburgház hatalma tetőpontján. Angol Erzsébet és II. Fülöp; Anglia emelkedése és Spanyolország hanyatlása. Németalföld.

A harmincéves háború. XIV. Lajos. Az angol forradalom. Nagy Péter (éjszakai háború). Poroszország és II. Frigyes. A felvilágosodás; felvilágosodott absolutizmus. Északamerikai szabadságharc. A francia szabadságharc. Napoleon császársága, a bécsi congressus.

A magyar nemzet történetéből. Magyarország a mohácsi vész után. Az erdélyi fejedelemség megalakulása, a reformáció elterjedése, török hódoltság.

Nemzeti és vallási sérelmek; Bocskai felkelése és a bécsi béke.

Magyarország részvétele a harmincéves háborúban. Bethlen Gábor és I. Rákóczy György.

Erdély fénykora és hanyatlása. I. Lipót: a Wesselényi-féle összeesküvés Zrínyi Péter és társai. Tököly Imre felkelése. Magyarország felszabadulása a török járom alól és a bécsi önkényuralom. II. Rákóczy Ferenc felkelése és a szatmári béke. A nemzet és a királyi ház kibékülése. III. Károly, Mária Terézia és II. József. II. Lipót és az alkotmány biztosítása. Magyarország részvétele a francia háborúkban és belső állapota ez idő alatt.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Az újkor történetéből. Újabb forradalmak (juliusi és februári párisi forradalom) és a népszabadság. A tudományok haladása, felfedezések; gazdasági átalakulás, munkáskérdés. Az egyesült olasz királyság és a német császárság megalakulása. A keleti kérdés. Oroszország terjeszkedése a Balkán-félsziget felé, a legutóbbi orosz-török háború, a berlini congressus, Bosznia és Hercegovina megszállása.

A magyar nemzet történetéből. I. Ferenc uralkodása. Az 1825. évi országgyűlés; a nemzeti reformküzdelem kezdete. Kossuth Lajos és a „Pesti Hírlap“. Eötvös és a centralizmus. Nemzetiségi mozgalmak. Védegylet. Metternich és kormányrendszere. Az 1807-ben megnyílt országgyűlés, az 1848-iki törvények. Alkotmányunk átalakulása. A szabadságharc. Önkényuralom. Deák Ferenc és az 1867-iki kiegyezés.

Az alkotmánytanból a mai magyar közjog ismeretése.

7. Mennyiségtan és politikai számtan.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A négy alpművelet pozitív és negatív számokkal. Hatvány-mennyiség, négyzetre emelés közönséges számokkal.

Az elsőfoku határozott egyenletek egy és több ismeretlennel, különös tekintettel a szövegezett feladatok megfejtésére. Arány és aránylatok.

A planimetriai idomok ismertetése a legfontosabb tantételek bevonásával, ezen idomok congruentiája, hasonlósága, területüknek s a kör kerületének és területének számítása, főképp a kereskedői és ipari életből vett gyakorlat egyszerű példákban.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Gyökmenyiség. Másodfokú egyenletek egy ismeretlennel.

A logaríthmus fogalma. A Brigh-féle logaríthmus-rendszer. A szorzat, tört, a hatvány- és gyökmenyiség logaríthmusának, a logaríthmushoz a számnak keresése. Számtani műveletek a logaríthmusok segítségével.

Elsőfokú számtani és geometriai sorok (Idevágó példák főképp a kamatszámítás köréből veendő.) A kapcsolástanból a helycsere, egybevetés és változás röviden. A valószínűségű számolásból az egyszerű és ellentett valószínűség.

A stereometriából a szabályos testek ismertetése szemléltetés alapján. A hasáb, gúla, henger, kúp és gömb felületének és köbtartalmának kiszámítása, főképp a kereskedői és ipari életből vett gyakorlati példákban.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Politikai számtan. Kamatos-kamatszámítás utólagos és előleges kamatlábbal, a conform kamatláb. Segédtablák.

Évjáradék-számolás. Kölcsöntörlesztés utólagos és előleges kamat mellett (évi, félévi és negyedévi annuitással). Záloglevelek és kölcsönök. Kölcsöntörlesztés. Lottéria-kölcsönök. Kölcsöntörlesztési és sorsjegyhúzási tervezetek készítése. A kölcsön árfolyama A valódi kamatláb. A kölcsönárfolyamok egyenértéke.

Életbiztosítási számolások egyszeri és évi díjjal egy személyre a legegyszerűbb biztosítási módokat mellett; ugyanezeknél a biztosításoknál a díjtartalék-számolás.

8. Természettan.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A mozgás törvényei. Az erők. Súly és súlypont. Egyszerű gépek és alkalmazásuk. Inga.

Halmaz-állapot. A cseppfolyós és légnemű testek alaptünetményei és törvényei. A gőzgép.

A meleg és hatásai a testekre. A hőmérő. A meleg forrásai.

A hang keletkezései és terjedése, visszaverődése, magassága. Hangszerek.

A fény és annak terjedése, erőssége és mérése; visszaverődése és törése. Fontosabb optikai eszközök, különösen a mikroszkop. A látás; színszóródás; színképelemzés; a testek színei.

A mágnesség.

Szikrázó elektromosság. Áramló elektromosság. Elemek. Ohm törvénye. Az áram hatásai. Galvanoplasztika. Hőelektromosság.

Accumulator. Elektromágnes. Elektromos telegráf. Inducált áram. Dynamo-elektromos gépek. Elektromos erőátvitel. Telephon és mikrofon.

9. Kereskedelmi számtan.

Alsó osztály. Hetenkint 4 óra.

Alapműveletek egész számokkal, a közösleges és tizedes törtekkel, a rövidített és gyakorlati eljárások bevonásával.

A kereskedelmileg fontos országok mértékeinek és pénzeinek ismertetése.

A redukálás és resorválás. A megnevezett számokkal (mértékekkel és pénzekkel) való műveletek. Átlagszámítás. Olasz gyakorlat.

Hármas-szabály. Láncszabály. Arányos osztás. Elegyítés-szabály.

A százalék-számítás behatóan, alkalmazva a súly-, érték- és költség számolásnál az áruüzletben szokásos módon, az árúk egyszerű és összetett árvetésének könnyebb feladatai. Szesz-számolás.

A kamat- és discont számolás.

A belföldi értékpapiroknak értékszámolása, tekintettel a budapesti és bécsi tőzsdei szokásokra. A belföldi váltók discontolása. Az osztrák-magyar bank határozmányai a váltók leszámítására.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Arany- és ezüsts számolás; az ötvények finomsága és ennek jelzése, tiszta súly, ötvénysúly. Az osztrák-magyar bank beváltási szabályzata az aranyra vonatkozólag. A pénzlábak és a pénzverési viszonyok ismertetése. Az arany és ezüstfémnek és pénznek nevezetesebb piacokon való árfolyama és értéke a tőzsdei szokások tekintetbe vételével.

A külföldi váltók árjegyzése. A külföldi váltók értékének és névértékének kiszámolása, tekintettel a budapesti, bécsi és a fontosabb külföldi tőzsdei szokásokra. Árfolyam-kompensáció. A tartozás és követelés kiegyenlítése külföldi váltókkal. Netto kiegyenlítés.

Felső osztály. Hetenkint 4 óra.

A külföldi váltók képlete: választás a) rövid és hosszú lejáratu váltók, b) a közvetlen intézvények és küldvény vagy más idegen helyen fizetendő küldvény, c) a közvetítő külföldi helyek között. Kémleti számolások az aranyra és ezüstre. Direct és indirect kiegyenlítések külföldi váltókkal. Magyarország és Ausztria értékpapirjainak jegyzése a külföldi tőzsdéken. Kémllet értékpapirokkal. Bizományszámolás váltókkal és értékpapirokkal. Az árvetési számolás részletesen. Árvetési táblázatok készítése. A fontosabb börzéműveletek, különösen a prolongatió.

10. Irodai munkálatok.

Alsó osztály. Hetenkint 1 óra.

Számlák a közvetlen árúüzlet köréből. Scontrók, leltárak és mérlegek összeállítása, főképp a vonalzás és rendes bevezetés gyakorlása. Bizományi vétel- és eladási számlák, álszámlák. Jegyzékek váltókról és értékpapirokról.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Bizományi, költség- és biztosítási számlák bonyolódottabb esetekről. Jegyzékek és számlák arany-ezüstről, pénzekről, devisekről, értékpapirokról, Folyó számlák az alkalmazásban levő módok szerint, kölcsönös, kölcsönös és változó, kettős, kettős és változó kamatlábbal.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Az előző osztályokban tanultaknak ismétlése után kombinált feladatoknak mintaszerű kidolgozása, a levelezés, a számtan és a könyvelés köréből.

11. Könyvvitelan.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Általános rész.

A könyvvitel fogalma, fontossága és célja; a könyvvezetőben megkívánt kellékek.

Törvényes intézkedések a könyvelés tárgyában (kereskedelmi törvény 1875. XXXVII. t.-c. 25—36. §-ai), a magyar csődtörvény 1881. XVII. t.-c.: a magyar büntető törvény 1878. V. t.-c. idevágó pontjai.

A könyvek hitelesítése és bélyegzése: az azokban felveendő hasábrendek, általánosságban tárgyalva. Az üzletesemény mint könyvviteli tétel. Az adós és hitelező. A feljegyzések alaki kellékei a hitelesség és szokások szempontjából.

A vagyon, annak felosztása activ, passiv és tiszta vagyonra. A leltározás, vagyon-becslés; összeállítás a leltárkönyvbe, tekintettel a vagyonrészek csoportosítására.

A könyvvel két módszerének: az egyszerű és a kettős könyvvelnek általános jellemzése.

a) *Az egyszerű könyvvel.*

Lényeges könyvei: a leltárkönyv, a pénztárkönyv, a napló, a főkönyv és a scontrók (rovancsok, u. m. az árú-, az activ és a passiv váltó, az értékpapír stb. scontró).

Segédkönyvek rendeltetése. Beérkezett számlák könyve, kiadott számlák könyve, lejáratil könyvek, árúbizományi könyvek stb.

A könyvek megnyitása a leltár alapján.

A folyó könyvelések bemutatására egy rövid, egy vagy két havi árúüzlet könyveinek megnyitása, vezetése és lezárása esz-közlendő.

Leltározás az év végén. Az eredmény meghatározása.

b) *A kettős könyvvel.*

A kettős könyvviteli módszernek jellemzése.

A számlák rendszere és tana kimerítően.

A kettős könyvvel kétféle módozatának általános jellemzése:

1. Kettős könyvvel közvetlen főkönyvvezetéssel (francia könyvvel) jellemzése.

2. A kettős könyvvel közvetett főkönyvvezetéssel (olasz könyvvel) jellemzése.

A kettős könyvvel közvetett főkönyvvezetéssel:

Lényeges könyvek: egyesített napló és főkönyv.

Segédkönyvek: az egyszerű könyvek scontrói és segédkönyvei.

A könyvek megnyitása a mérleggel, azoknak vezetése az üzlet folyamában (próbamérlegek) és lezárása a Mérleg és a Veszteség-és Nyereség-számlával s nyers mérleg.

A kettős könyvvitel közvetett főkönyvvezetéssel:

Lényeges könyvek: Péntárkönyv, Előjegyzék, Gyűjtő-Napló, Főkönyv.

Segédkönyvek: Folyó-számlakönyv és a közvetlen főkönyvvezésnél felemlített segédkönyvek.

Gyakorlatul egy-két havi üzlet kidolgozása.

A hibák felkeresése és kiigazítása.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

Kereskedelmi társaságok könyvelése.

A közkereset, betéti, részvénytársaságok és szövetkezetek könyvelései a kettős könyvvitel szerint mutatandók be, különösen figyelembe veendők a kereskedelmi törvények idevonatkozó határozatai, valamint a vállalatok keletkezésére, alakulására, a tőke elkönyvelésére vonatkozó viszonyok.

A folyó könyvelések bemutatása egy rövid üzletben.

A folyó üzletesemények elkönyvelése után a könyvek lezárandók.

A lezárási munkálatoknál figyelembe veendő az átmeneti tételek és tartalékok elkönyvelése. A részes és bizományi ügyletek könyvelése az áru- és banküzletben.

Egy havi takarékpénztári vagy hitelintézeti üzletmenet könyvelése a lényeges és segédkönyvekben, a hozzátartozó levelezésekkel együtt.

Ipari, illetőleg gyári vállalat könyvezése fővonalakban.

A könyvviteli műkifejezések német nyelven is ismerttetendők.

12. Kereskedelmi levelezés.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

Ügyiratok, nevezetesen a nyilatkozatszerűek, melyek a kereskedelem körében is gyakrabban előfordulnak. Ezek a bizonyítványok, elismervények, térítvények, kötelezvények, nyugtatványok, felmondások, engedmények, utalványok, meghatalmazványok; továbbá a beadványok, névszerint az iparigazolványt, a cégbejegyzést és cégtörlést illető beadványok.

Körlevelek (hirdetésekkel). Az áru-üzletben kínáló levelek; levelek hitelügyben; tudakozó és informáló levelek; megrendelések és a velök kapcsolatban előforduló levelek.

Az ügyiratok közül azok, melyeket levél alakjában is szokás kiállítani, ebben a formában is gyakorlandók.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

Levelek fizetésekről. Levelek adósok és hitelezők között. Levelek váltó-ügyekben és pedig: a váltó-hitelről, intézvényekről, a

váltó elfogadásáról, telepítéséről, váltó-küldvényekről, prolongatióról, bizományi váltókról, szükségbeli utalványokról, az óvásról és visszakeresetről. Levelek folyó-számlákról.

A levelekhez tartozó váltókat és jegyzékeket is kell készíteni.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

Levelek bizományi, szállítmányozási és biztosítási ügyekben. Levelek az érték-üzletben és általában bank-üzletben. Levelek bukási esetekben. Meghitelező levelek. Szolgálati ajánlközások.

13. Kereskedelmi ismeretek.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A kereskedelem fogalma, jelentősége, felosztása. A kereskedő és a segédszemélyzet. Cég, telep. A kereskedelmi társaságok. Fel-számolás, csőd. Az árúk fajtái. A mértékrendszerek és a mérték-hitelesítés. A pénz, pénzverés, érem, valuta; váltópénz, papirpénz, kereskedelmi pénz. Hitel, kamat. Utalvány, check, váltó. A váltó fajtáinak, kellékeinek s a váltócselekvényeknek rendszeres ismer-tetése. Az értékpapiroknak, kötvényeknek és részvényeknek fajtái, kibocsátá-suk és törlesztésük módjai. Az adás vevés, ajánlat, alkú, kötés, teljesítés, fizetés. A közvetítés: alkusz, ügynök, bizományos, keres-kedelmi képviselő.

14. Közgazdasági ismeretek.

Középső osztály Hetenkint 2 óra.

Általános rész.

Szükségletek, javak. Gazdálkodás, magán- és közgazdaság.

Termelés. A termelési tényezők: természet, munka, tőke. Termelési költség, productiv és inproductiv termelés. A termelés eredményességének feltételei. Állam. Egyéni szabadság és tulajdonjog Munkamegosztás s egyesítés. Vállalatok, azok nemei s gazdasági jelentősége. Üzlet. (Kis és nagy üzlet.) A termelés főágai.

Forgalom. A forgalom nemei s fejlődésének feltételei. Kereslet és kínálat. Érték. Az áralakulás szabad verseny mellett. Egyedárúsági árúk. Hatósági árszabások. A pénz, annak jelentősége és értéke. A hitel, annak nemei s hatása.

Jövedelem-megosztás. Bevételek, jövedelem és járadék fogalma. Földjáradék. Munkabér. Tőkekamat. Vállalkozó nyereség.

Fogyasztás. Közgazdasági és magángazdasági fogyasztás. Háztartás. Takarékoság. Fényűzés. A termelés és fogyasztás viszonya egymáshoz. Válságok. Biztosítás.

Különös rész.

Östermelés. Felosztása és különösen a mezőgazdaság. Földművelési és jószágkezelési rendszerek. Mezőgazdasági hitel.

Ipar. Felosztása, különösen a nagy- és kisipar s annak jelentősége. Céhszervezés. Iparszabadság. Az ipart előmozdító tényezők: szakoktatás, szövetkezés, társulás, kiállítások s különösen a szabadalom, minta- és jegyvédelem. Munkás-kérdés, intézkedések a munkásosztály helyzetének javítására, az állam, a vállalkozók és munkások részéről.

Kereskedelem. Közgazdasági jelentősége. Valuta, pénz, annak értéke és hatása. A nagyobb államok valuta-viszonyainak ismertetése. Kereskedelmi és közlekedési intézmények.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

A bankok jelentősége és felosztása. Az egyenes bankügyletek, különösen a jegy-kibocsátás. A nagyobb államok jegybankrendszere. Takarékpénztárak. Közraktárak és közraktári ügylet. A biztosítási ügylet. A kereskedelmi testületek és hatóságok, kamarák. Vásárok, kiállítások, börzék. A vámügy. Külkereskedelem. Szabad kereskedelmi és vámrendszer. Vámterület. Entrepótok. Kereskedelmi szerződéses általában. Consulok. A nemzetközi tartozások és követelések kiegyenlítése. Váltó-árfolyam.

Közlekedés. Annak jelentősége általában. A közönséges kocsutak, víziutak és vasutak. Szállító-intézmények. Vasuti tarifa, a tarifák különböző nevei. Pósta, telegraf, telefon.

Pénzügytan. Államgazdaság. Államháztartás. Államszükséglet s fedezet. Budget. Zárószámadás. Az állambevételek.

Az állam saját gazdasági bevételei. Regálék. Monopólok.

Illetékek, azok egyes nevei s lerovásuknak módja. Bélyeg.

Adók és osztályozásuk általában. Egyenes és fogyasztási adók; forgalmi és örökségi adók, vámok.

Államadósságok nevei, felvétele és törlesztésének módja. A fogalmak meghatározása és felosztása egész általánosságban a pénzügyi tudomány szerint. Részletesen a budget és az államjövendelmek egyes nevei a magyar pénzügyi törvények alapján röviden.

15. Jogi ismeretek.

Középső osztály. Hetenkint 3 óra.

Bevezetés ül röviden. A jog fogalma és nevei. Köz- és magánjog. Vagyonjog. Családi és öröklési jog. Vagyon, dolog. Dologbéli jogok: tulajdon-, zálog-, szolgalmi jog. Kötelmi jogok. Jogügyletek, szerződések és azok fajtái; letét, adás-vevés, kölcsön, bér, haszonbér, munkabér. A jogügyletek érvényességének feltétele. Jogi képviselő, meghatalmazás.

Az alsó osztályban tanult kereskedelmi ismeretek ismétlésével kapcsolatban s azok fonalán, a fontosabb határozatokra szorítkozva tárgyalandók: a magyar kereskedelmi törvény I. része, a magyar váltótörvény, a nevezetesebb külföldi törvények, eltérő intézkedéseinek tekintetbe vételével, a csődtörvény főelvei; továbbá a kézi zálogügyletekről, az uzsoráról, a részletügyletekről s az értékpapírok megsemmisítéséről szóló törvények legfontosabb intézkedései.

Felső osztály. Hetenkint 2 óra.

A már tanultak ismétlésével kapcsolatban a fontosabb határozatokra szorítkozva, tárgyalandók: a magyar kereskedelmi törvény II. része; az ipartörvénynek az iparendszerre vonatkozó elvi határozatai és főbb intézkedései; a vízi s vasuti jog fővonalai, továbbá a kormánynak a kereskedelemre s az iparra gyakorolt befolyását ismertetvén, a kereskedelmi és iparkamarák szervezetről, a consuli bíráskodásról, a szabadalmi, házalási és védőjegy-ügyről, a vasárnapi munkaszünetről, s a betegsegélyző pénztárakról szóló törvényes intézkedések lehető rövid ismertetése.

16. Vegytan és áruismeret.

Középső osztály. Hetenkint 2 óra.

A vegytan fogalma. Egyszerű és összetett testek. Keverék, vegyület. Molekula, atom, molekula-súly, atom-súly. Chemiai rokonság, chemiai érték. Képletek. Hydrogén. Chlor, sósav, bróm, jód, fluor, fluorhydrogén. Oxygen. Viz. Kén, kénhydrogén, Kéntrioxid, kéndioxid, kénsav. Nitrogén, ammoniak, salétromsav; levegő. Phosphor, phosphorsav, gyújtófagyártás. Arsen, arsenes-sav és arsen-sav, auripigment és realgar. Antimon, antimontrisulfid. Bór- és bórsav. Carbonium-csoport, gyémánt, graphit, ceruza, faszén, csontszén, korom, kőszén. Szénoxid és Széndioxid; a láng és az égés; szén-sulfid. Silicium. Siliciumdioxid és az idetartozó drágakövek.

A fémek általában. Bázisok, savak, sók. Natrium, natriumoxid és hidrat. Konyhasó, natriumsulfát, salétrom. Borax. Szóda, szóda bicarbona. Vízüveg, Kalium, kaliumhydroxid, kaliumchlorid, kaliumsilikát, kaliumjodid, kaliumchlorat, kalisalétrom, puskapor. Hamuzsir, kaliumsilikát. Ammoniumchlorid, ammoniumsulfat, ammoniumcarbonat. Calciumchlorid, calciumoxid; mész, cement, chlor-mész, gipsz, mézskő, mézszégetés és mézszoltás. Bariumchlorid, bariumsulfat. Magnesium, magnesiumchlorid, magnesiumoxid, magnesiumsulfat, magnesiumcarbonat. Zink, zinkchlorid, zinkoxid, zinksulfat. Réz, rézchlorid, rézoxidul és rézoxid, rézgalic, rézcarbonat; réztartalmu festékek. Ólom, ólomoxid, ólomcarbonat, ólomchromat. Betüöntvény, sörét. Higany, higanychlorid, higanychlorür,

higanyoxid, higany-sulfid, (cinnober). Ezüst, ezüstchlorid, ezüstnitrát. Arany, aranychlorid. Bismuth, bismuthnitrát. Aluminium, aluminiumoxid s a megfelelő drágakövek, aluminiumsulfat, timsó. Agyag és agyagárúk, üveg és üvegárúk. Vas és vasárúk; vaschlorid, vasoxid, vashydroxid, vassulfidok, vasgálic, vascarbonat. Nikkel; cobaltchlorür, smalte, kobaltkék. Mangansuperoxid, kaliumpermanganat. Chromoxid, chromsav, kaliumchromat. Platina, platinachlorid. Ón, ónchlorür, ónchlorid, óndioxid, óndisulfid (musir arany). Ásványi festékek és drágakövek.

Felső osztály. Hetenkint 3 óra.

A szerves vegytan elemei, kapcsolatban az áruismeret s a vegyészeti technológia bevonható részeivel. A szerves vegyületeket alkotó elemek. A szénvegyületek. Methan, petroleum, világító gáz, chloroform. Benzol, toluol, naphtalin, antracén. Illanc olajok és gyanták, kaucsuk és guttapercha, kámfor. Alkohokok; methyalkohol, aethyalkohol, szesz és szeszese italok. Glycerin, nitroglycerin és dynamit. Szénhydratok; cellulose, kapcsolatosan a papírgyártás, robbanó gyapot és collonium, gummi; keményítő, kapcsolatosan a gabonaneműek, rizs és szágó. Szőlőcukor (méz). Nádcukor és a cukorgyártás. Phenol, hangyasav, ecetsav, (ecetgyártás); palmitinsav, stearinsav, oleinsav, kapcsolatosan a zsiradékok, gyertya és szappangyártás. Művaj, borkósav, citromsav, salicylsav, csersav és cserzőanyagok, kapcsolatban a bőrgyártás. Sárga vérlugsó, vörös vérlugsó, cyankalium. Festőanyagok, növényi és állati festékek. Anilinfestékek. Alkaloidok, kapcsolatosan kávé, thea, kakao, dohány, fűszerek. Protein anyagok, kapcsolatosan az állati tápláló anyagokkal (haglak, rákok, osztriga, tej, vaj, sajt, husárúk és husconservek).

A fonásra és szövésre alkalmas rostok: fonalak és szövetek. Faárúk.

17. Szépirás.

Alsó osztály. Hetenkint 2 óra.

A folyóírás rendszeres tanítása és gyakorlása; rond- és diszírás.

A tantárgyak és heti órák.

Sor	T a n t á r g y	A heti órák száma			
		alsó	közép	felső	össze- sen
		osztályban			
1	Vallástan	1	1	1	3
2	Magyar nyelv és irodalom ...	4	3	3	10
3	Német nyelv... ..	4	3	3	10
4	Francia nyelv	4	3	3	10
5	Földrajz... ..	2	2	2	6
6	Történelem	2	2	2	6
7	Mennyiségtan és pol. számtan ...	2	2	2	6
8	Természettan	2	—	—	2
9	Kereskedelmi számtan	4	3	4	11
10	Irodai munkálatok	1	2	2	5
11	Könyvviteltan	—	3	3	6
12	Kereskedelmi levelezés	2	2	2	6
13	Kereskedelmi ismeretek	2	—	—	2
14	Közgazdasági ismeretek	—	2	2	4
15	Jogi ismeretek	—	3	2	5
16	Vegytan és áruismeret	—	3	3	6
17	Szépíráás	2	—	—	2
	Összesen ...	32	34	34	100

VI.

Az 1913—14. tanévben használandó tan- könyvek jegyzéke

ALSÓ OSZTÁLY.

	Az engedély. sz.
Dr. Koltai-Zilahi, Prózai írásművek elmélete. 4. kiad.	115350/1910
Dr. Schack-Jónás, Kereskedelmi levelező I. 2. kiad.	29189/1907
Dr. Schack-Hauser, Német olvasókönyv és nyelv- gyakorló I. rész. 7. kiadás	128899/1910
Dr. Schack-Hauser, Német nyelvtan. 5. kiadás ...	116634/1912
Latzkó-Honti, Francia nyelvtan és ker. levelező I. r. 2. kiadás	83147/1912
Kirchner-Pataki, Földrajz I. rész. 3. kiadás	47776/1912
Kerekes Gy., Történelem. I. rész. 6. kiadás	129543/1911
Dr. Beke M., Algebra. 6. kiadás	89105/1908
Lengyel S., Geometria	2138/1899
Csizmadí-Képeßy, Fizika. 2. kiadás	147959/1912
Bogyó-Havas, Keresked. számtan. I. rész. 5. kiadás	11375/1912
Trautmann H., Kereskedelmi isme. 4. kiadás ...	124771/1909
Vajda P., Mintalapok, magyar és német	
Kozma B., Gyorsírás III. kiadás	109153/1911

KÖZÉPSŐ OSZTÁLY.

Dr. Koltai-Zilahi, Költői írásművek. 4. kiadás ...	31968/1912
Dr. Schack-Jónás, Keresked. levelező. II. r. 2. kiadás	4794/1904
Dr. Schack-Hauser, Német olvasókönyv és gyakorló. II. rész. 6. kiadás	129533/1901
Dr. Schack-Hauser, Német nyelvtan. 5. kiadás ...	116634/1912
Bartos-Chovancsák, Francia nyelvgyakorló és olvasó- könyv. II. rész 8. kiadás	1912/1901
Latzkó-Honti, Francia nyelvtan és keresk. levelező. I. r. 2. kiadás.	83147/1912
Kirchner-Pataki, Földrajz II. rész. 2. kiadás	88636/1910
Kerekes Gy., Történelem. II. r. 5. kiadás.	92849/1911

	Az engedély. sz.
Dr. Beke M., Algebra	89105/1908
Lengyel S., Geometria	2138/1899
Bogyó-Havas, Kereskedelmi számtan, II.—III. rész. 5. kiadás.	11375/1912
Schrön-Stoczek, Logarithmusi táblák.	
Bún Samu, Az egyszerű és kettős könyvvitel tan- könyve. 3. kiadás.	20022/1894
Csongor-Hankó, Vegytan és áruismeret I. r. 3. kiad.	10531/1909
Dr. Pisztóry M., Nemzetgazdaságtan 2. kiadás ...	5380/1897
Dr. Hermann S., Kereskedelmi és váltójog	46837/1891

FELSŐ OSZTÁLY.

Dr. Koltai-Sassi-Mészáros, Irodalomtörténet 3. kiad.	116159/1912
Dr. Schack-Jónás, Kereskedelmi levelező. III. rész. 2. kiadás.	2769/1905
Dr. Schack-Hauser, Német olvasókönyv és nyelv- gyakorló. III. rész. 4. kiadás	128848/1910
Dr. Schach-Hauser, Német nyelvtan. 5. kiadás ...	116634/1912
Bartos-Chovancsák, Francia nyelvgyakorló és olvasókönyv. II. rész. 8. kiadás	1012/1901
Latzkó-Honti, Francia nyelvtan és keresk. levelező. III. rész.	60400/1913
Kirchner-Pataki, Földrajz. III. rész. 2. kiadás	108797/1912
Kerekes Gy., Történelem. III. rész. 3. kiadás. ...	79634/1912
Bogyó-Havas, Kereskedelmi számtan. II—III. r. 4. kiad.	69978/1908
” ” Táblák a politikai számtanhoz	3128/1898
” ” Politikai számtan. 3. kiadás	16651/1908
Schrön-Stoczek, Logarithmusi táblák.	
Bún Samu, Az egyszerű és kettős könyvvitel tan- könyve. 3. kiadás	20022/1894
Dr. Hermann S., Kereskedelmi és váltójog	46837/1891
Dr. Pisztóry M., Nemzetgazdaságtan	5380/1897
Matavovszky, Vegytan és áruisme	2407/1897

VII.

Kivonat a Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola szervezeti szabályzatából.

Az intézet címe, célja, tanterve.

1. §. Az intézet címe: Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola.

2. §. Célja és rendeltetése, hogy nemcsak a szűkebb lokális körre szorítkozva, hanem országos jelentőségre törekedve, hazafias és erkölcsös szellemben oly ifjakat neveljen a magyar kereskedelemnek, kik majdan mint kereskedelmi tisztviselők és mint önálló kereskedők úgy általánosan, mint szakműveltségük, valamint gyakorlati képzettségük szempontjából a kor magas fokú igényeinek megfeleljenek.

Feladata továbbá az intézetnek, hogy általános műveltség mellett a kereskedelmi ismeretek és képességek elsajátítását lehetővé tegye olyan ifjaknak is, kik nem a kereskedői, hanem mezőgazdasági vagy iparos, vagy a kereskedelmi tudományokban jártasságot feltételező más pályára készülnek és a kor gazdasági irányában megfelelően, a kereskedelmi szellemben műveltetni s a kereskedelmi tudományokban képeztetni óhajtatnak.

3. §. A belső szervezetet illetőleg az intézet minden tekintetben azon alapon áll, mely a három évfolyammal (alsó, középső és felső osztállyal) bíró felső kereskedelmi iskolák számára a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszteriumnak 1895. évi augusztus hó 20-án 44,001. szám alatt kelt rendeletével részletesen kijelöltetett.

4. §. Az idézett szervezeti rendeletben körülírt tantervet, valamint e tantervnek nevezett miniszterium által később netán elrendelendő módosítását az intézet magára nézve kötelezőnek ismeri. Attól akár kötelezőkül tekintendő tantárgyakra nézve, akár a tananyag részletes felosztását illetőleg, az intézet felső helyen kieszközölné engedély alapján csak annyiban fog eltérni, amennyiben azt fontos helyi, vagy más figyelmet érdemlő körülmények, múlhatatlanul szükségessé teszik.

Semmi esetre sem engedtetik meg eltérés a hivatalos alaptervtől oly irányban, hogy akár a feldolgozandó tananyag mennyisége és foka, akár az abban kötelezőknek nyilvánított tantárgyak száma leszállíttassék.

5. §. Szervezete és tanterve alapján az intézet által érettségi bizonyítvánnyal elbocsátott ifjak a szorosabb értelemben vett kereskedői pályán kívül a tisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. t.-c. értelmében több rendbeli közhivatal elnyerésére, továbbá gazdasági intézetek s a műegyetem megfelelő collégiumának látogatására is minősítve vannak és végül amennyiben az intézetbe lépésük előtt 4 közép- vagy polgári iskolai osztályt jó sikerrel végeztek, jogosítvák, hogy hadkötelezettségöknek mint egyévi önkéntesek feleljenek meg.

Fentartás, felügyet.

6. §. A Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola fentartója a nagykanizsai izraelita hitközség.

7. §. Az intézet feletti felügyelet a nm. vallás és közoktatásügyi, valamint a nm. kereskedelmi és közlekedésügyi miniszteriumok e végből kirendelt közegek által gyakorolják.

A szűkebb felügyelet gyakorlása az intézetet fentartó nagykanizsai izr. hitközség előjárósága kebeléből választott iskolaszékre van bízva.

A tanulók.

20. §. Tanulókul felvétetnek az első (alsó) osztályba:

a) oly tanulók, kik a gymnasium-, reál- vagy polgári iskola 4-ik osztályát legalább elégséges sikerrel bevégezték és ezt bizonyítvánnyal igazolják.

b) a 2. és 3. (középső és felső) osztályba csak oly tanuló vétetik fel, ki az előző osztályt ugyanezen vagy vele egyenlő fokú szakiskolát legalább is elégséges sikerrel bevégezte.

E szabály alúl eltérés csak a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnál kieszközölt engedély alapján engedhető meg.

21. §. A rendes tanuló osztálya összes kötelező tárgyait köteles hallgatni, hasonlókép tartozik eljárni ama nem kötelező tantárgyak óráira, melyek hallgatására az év elején önkényt jelentkezett.

Tanév, vizsgálatok.

22. §. A tanév szeptember elsején kezdődik és tart junius hó végeig. A tanulók szabályszerű felvétele szeptember 1—3 közt történik. Az ezen időn túl jelentkezők felvételére nézve szintén a 3. §-ban említett miniszteri rendelet irányadó.

23. §. Január 31-én a tanulóknak előmenetelüket és erkölcsi viseletüket kimutató értesítők adatnak ki, melyek a szülőknek vagy gyámoknak bemutatandók és ezeknek sajátkezű aláírásával ellátva, az új szorgalomszak első hetében az osztályfőnöknek visszaadandók.

24. §. A tanév végén tartandó vizsgálatok nyilvánosak. A felső osztályt bevégzett növendékek a kormány küldöttjei jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek, mely után előmenetelük szerint „jelesen felelt meg“, „jól megfelelt“, vagy „nem felelt meg“ osztályzatu bizonyítványt kapnak.

25. §. Az érettségi vizsgálat szó- és írásbeli. Az intézet igazgatója a közoktatásügyi miniszternél legalább egy hóval a vizsgálat előtt felterjeszti az írásbeli vizsgálat számára az illető tanárok által kítűzendő feladványokat.

VIII.

Fegyelmi szabályok**a Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola tanulói számára****I. A tanulók kötelességei általában.**

1. §. Minden tanuló köteles erkölcsös életével, illendő magaviseletével és szorgalmával úgy saját, mint az intézet becsületét megóvni. Kerülnie kell tehát mindent, mi az erkölcstelenség, neveltlenség, vagy durvaság bélyegét sütné jellemére a házi és iskolai, valamint a társadalmi életben egyaránt. Az erkölcsös élethez a vallás búzgó gyakorlata is tartozik.

2. §. Társai iránt minden tanuló barátságos, békés indulatú, előzékeny és minden tekintetben türelmes legyen s iparkodjék minden olyast kerülni, mi az egyetértést megzavarhatná. Ha a tanuló bármely módon sértve vagy károsítva érezné magát társai által, osztálya főnökéhez forduljon; magának elégtételt vennie nem szabad.

3. §. Oly egyénnel, kiknek társasága a tanuló becsületére vagy erkölcsére káros vagy épen veszedelmes befolyást gyakorolhatna, tilos érintkeznie. Tilos tehát a társalgás az elbocsátott vagy kizárt tanulókkal is.

4. §. A legszigorúbb büntetésre méltó az a tanuló, ki vétkes gondolkodásmódja és érzületének nyilvánítása által társai erkölcsseit rontja, vagy ezeket erkölcstelen cselekvésre, hazugságra, engedetlenségre csábítja.

5. §. A cél, mely a felső kereskedelmi iskola tanulói elé van tűzve, csak kitartó, megfeszített szorgalommal érhető el. A tanuló szorgalma ne csak külső legyen, s ne szorítkozzék csupán feladatai teljesítésére, hanem mélyebb kötelességérzetből eredjen s az idő s a művelődésre nyújtott eszközök lelkiismeretes felhasználásában nyilvánuljon.

6. §. Az illem és tisztesség iránti érzék minden tanulóban feltételeztetik. A társaival és más személyekkel való érintkezésben törekedjék a tanuló szerény, illendő magaviseletre, s használjon művelt emberhez méltó beszédmódot. Öltözete s egész viselete legyen egyszerű és tiszta.

7. §. A tanuló az igazgatónak s az intézet minden tanárának úgy az iskolában, mint azon kívül, engedelmességgel és tisztelettel tartozik. Midőn a tanár a terembe lép, úgyszintén midőn távozik: valamennyi tanulóknak fell állania.

Kötelesek a tanulók az iskolaszolga irányában is illendően viselni magukat, s ha az tisztét teljesíti, kötelesek neki engedelmeskedni.

8. §. Elváratik a tanulóktól, hogy mindenki, de különösen a helybeli tanintézetek tanárai és tanulói, hatósági és egyéb, az értelmi osztályhoz tartozó személyek iránt kellő tisztelettel és udvariassággal viselkedjenek.

9. §. A tanulók az iskolán kívül is alá vannak vetve az iskolai fegyelmi hatóságának, melyet az igazgató a tanári karral együtt gyakorol.

II. A tanulók kötelességei az iskola iránt.

10. Minden tanuló köteles az előadásokat pontosan látogatni, a szükséges iskolai könyveket és szereket magával hozni. Oda nem tartozó dolgok, amennyiben az azokkal való foglalkozás a tanulók figyelmét az előadástól elvonná, elkoboztatnak. Tartoznak egyszersmind a tanulók iskolai szereiket, könyveiket, füzeteiket rendben és tisztán tartani.

11. §. Előre látható akadályoztatás esetében az engedély a távolmaradásra egy órára az illető tanártól, egy napra az osztályfőtől, hosszabb időre az igazgatótól kérendő, azok a szülők, vagy azok helyettesei által írásban, vagy szóval előadatván.

12. §. A tanórák elmulasztása csak betegséggel és pedig csupán csak az orvosnak, a szülőknek, vagy azok helyettesei bizonyítványa alapján menthető ki. Mikor a tanuló újra iskolába jő, köteles a mulasztás okát az osztályfőnél hiteles bizonyítvánnyal igazolni. Ha a tanuló előzetes bejelentés és engedély nélkül egy hétig kimarad, az iskolából kilépettnek tekinthető, s a névsorból kitörölhető. Az órák látogatását illető kötelezettség kiterjed a nem kötelezett tantárgyakra is, melyek látogatására a tanuló az év elején jelentkezett. Az ilyen tanfolyamból való kilépés az igazgató és a szaktanár beleegyezése nélkül tilos.

13. §. Ha tanuló valamely ragályos bajban: valóságos himlő, bárányhimlő, vörheny, kanyaró, diphteritis, szamárhurut, egyiptomi szembaj, szenvedett volna, felgyógyulása után az iskolába csakis akkor léphet be ismét, ha teljes felgyógyulását és ragálymentességét kezelő orvosa által kiállított bizonyítvánnyal az igazgatónál igazolja. A szülők és helyetteseik kötelesek a tanulót az iskolától távol tartani, ha az odahaza ragályos betegségben levőkkel érintkezett. Ily esetben is a tanuló csak a fentebb említett orvosi bizonyítvány bemutatása mellett jöhet ismét az iskolába.

14. §. A szülőknek vagy helyetteseiknek egyszerűen névjegyre írott közlései nem fogadtatnak el.

15. §. A felügyelet gyakorolhatása végett tartoznak a tanulók lakásukat, annak változtatását, s azt az egyént, akinek gondviselése alatt állnak, az igazgatónak és az osztályfőnöknek bejelenteni.

16. §. Az iskolai év elején az osztályfő minden tanulónak kijelöli helyét az osztályteremben, figyelemmel a tanuló látó és hallóképességére és esetleg más alapos óhajására. Helyet változtatni, vagy cserélni, csak az osztályfő engedelmével szabad.

17. §. A tanóra kezdetét jelző csengetés után minden tanuló tartozik a terembe menni, helyét csendben elfoglalni és a tanár belépését kellő magatartással bevárni. Előadás alatt csend és figyelem követeltetik: mindennemű zavarás, ideértve a kijárást is, tiltva van. Szellemileg minden tanuló együtt dolgozzék a kikérdésnél, felelni azonban csak a kérdezettnek szabad: a súgás vagy beleszólás szigorúan tiltva van. A dolgozatokat minden tanuló önállóan készítse el; feladatot mástól leírni általában bárminemű csempészetet elkövetni tilos.

18. §. Az egyes tanórák közti időben meg van engedve az illedelmes társalgás és mozgás; ellenben a futkározás és zajongás a legszigorubbantiltva van. Az osztályban lévő tanulók mindenkor helyeiken tartoznak maradni, az iskolatábla befirkálása, előadáson kívül a dobogóra lépni szigorúan tiltatik.

19. §. Szintén tiltva van az intézet helyiségei előtt való álldogálás is. Óráközben az intézetből a tanulók csak az osztályfő engedelmével szabad távozni.

20. §. A dohányzás szigorúan tiltva van.

21. §. Az intézeti épületnek és minden tartozékának tisztaságára a tanuló is köteles ügyelni. A falak, padok és egyéb bútorok megrongálása, befirkálása fegyelmi kihágásnak és egyszerűen kártételnek tekintetik. Mindennemű kár, melyet a tanulók az iskolai szerekben vagy egyéb tárgyakban tesznek, az illetők által és ha ki nem tudódnának, az egész osztály által megtérítendő. Ha a kártevés rosszakaratból vagy pajkosságból történt, a vétkes fegyelmi büntetés alá esik.

22. §. Egyleteket művelődés céljából alapíthatnak a tanulók az igazgatóság engedélyével; az iskolán kívül álló társulatoknak azonban tagjai nem lehetnek. Színház és nyilvános multságok látogatására minden egyes alkalommal az osztályfőtől kell engedélyt kérni.

23. §. Könyvek vagy más tárgyak elárúsítása, cserélés, a szülők vagy helyetteseik engedelmével tiltott; éppen úgy tiltatik az adósságcsinálás. Pénzt gyűjteni az intézet növendékei között bárminemű célra csak az igazgató engedelmével szabad.

III. Fegyelmi büntetések.

24. §. Az előző pontok tiltó szabályai ellen elkövetett tények büntetés alá esnek. Az iskolán kívüli viselkedés hasonlóképpen

a fegyelmi törvények alá tartozik; e szerint minden az iskola céljával és méltóságával ellenkező cselekmény, pl. kávéházak, korcsmák és más nyilvános helyek látogatása szigorúan fenyítetik.

25. §. A fegyelmi szabályok áthágására mérendő büntetések fokozat szerint a következők: a) megintés, illetőleg megdorgálás az illető tanár által; b) a tanulók elkülönített helyre való ültetése, illetőleg kiállítása; c) nyilvános megfeddés az osztályfő által; d) élesebb feddés az igazgató által; e) a tanulónak a tanári szék elé idézése s a kizárással való fenyegetés; f) kizárás az intézetből, melyről az iskolaszék és a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium értesítetnek.

Ezeken kívül alkalmazható a körülményekhez képest egyéb büntetés is, úgymint az iskolában való marasztalás, mely felügyelet alatt végzendő komoly szellemi munkával köttetik össze, továbbá házi fogság alá helyezés, melynek kiállta a szülő vagy gazda bizonyítványa által igazolandó.

26. §. A harmadfokú büntetésről már a szülő vagy helyetese értesítést nyer.

Tandíjmentes tanulók, kik erkölcsi viseletből kevésbé szabályszerű érdemjegyet kapnak, vagy hanyagságuk által ki nem elégitő tanulmányi előmenetelt tanúsítanak, elvesztik a tandíjmentességet.

IV. Befejező megjegyzések.

27. §. Ezen törvénynek az intézet minden növendéke alá van vetve, s alóluk senki, még a szülők sem menthetik fel őket.

28. §. Ugyancsak e törvények kötelező erejével bir minden olyan szabály és utasítás, melyet az igazgatóság a tanári karral s az iskolaszékekkel egyetértve, esetleg később ki fog hirdetni.

29. §. A fegyelmi szabályok ezen szövege 2 példányban minden tanulónak kiadatik, melyek egyike a szülők által aláírandó és azután az osztályfőnek bemutatandó. A tanév kezdetén a fegyelmi szabályok a tanulók előtt felolvastatnak, s azok nem ismerése mentő ürügyül el nem fogadtatik.

IX.

Jelentés

a Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola „Deák Ferenc“ körének 1912—13. évi működéséről.

Önképzőkörünk az idén érte meg fennállásának 20-ik évfordulóját. E hosszú idő alatt működésének célja még mindig az volt, hogy a növendékek szépérzékét fejlessze és a hazaszeretetet ápolja. Ez a cél némi tekintetben sikerült is, noha a tanférfiak közül sokan ellene vannak, hogy az ügyis nagyon elfoglalt tanuló-ságot, még e néhány szabad órától is megfossza, hisz ügyis állandóan túlterhelésről susognak a kereskedelmi iskolai berkekben. Ez évben mégis nagyobb haladást mutatott fel körünk, mint a múlt évben. A beadott művek közül csekély kivétellel szép-irodalmi mű volt mind, habár sokkal hasznosabb lett volna közgazdasági munkát írni.

Az alakuló gyűlést Domány Ármin vezető tanár elnöklete alatt október 9-én tartottuk meg. Az alapszabályoknak a választásokra vonatkozó részeinek felolvasása után a tisztikar megválasztása következett. Elnök lett Herzfeld Árpád f. o. t., alelnök Székely Tivadar k. o. t., titkár Weisz Jenő f. o. t., altitkár Péter Jenő k. o. t., jegyző Schlesinger Manó f. o. t., főkönyvtáros Kocsisán Rezső f. o. t., könyvtárosok Halász Andor, Rozgonyi Gyula f. o. t., Róna Ferenc és Scheer Imre k. o. t.

A gyűléseket nem tartottuk meg 2 hetenkint, az alapszabályoknak megfelelően, mert nem volt mindig elegendő számú munka s szavalók is gyéren jelentkeztek. Volt 5 gyűlésünk, s mindegyiken 2 munka és 2 szavalat volt a napirenden. Fő működésünk ebben az évben is az iskolai ünnepek rendezésére szorítkozott. Tartottunk 5 díszgyűlést és pedig: október 6-án a 13 aradi vértanú emlékére, november 19-én boldogult Erzsébet királynénk emlékezetére, március 15-én a márciusi napok megünneplése végett, április 11-én a törvények szentesítésének 65-ik évfordulóján, végül június 8-án a koronázási ünnep évfordulóján, mikor is az Önképzőkört ünnepség keretében zártuk le. Ez ünnepség első pontja a Hymnusz eléneklése volt, utána az ünnepi beszéd, melyet Bún Samu igazgató tartott, majd a „Főti dal“ című költeményt szavalta Székely Tivadar k. o. t. Ezután a „Tartsd meg Isten a királyt“ című ének-szám és a „Királyhymnusz“ című költemény következett, ez utolsót

Szerb Gyula k. o. t. szavalta. Végül az ösztöndíjak kiosztása és a „Szózat“ eléneklése következett.

A könyvtár gyarapodott vétel útján 58, ajándékozás révén 7, összesen 65 könyvvel. A könyvtár évi forgalma 1110, átlag minden tanulóra jut 8 könyv.

Pályadíjat az idén nem tűztünk ki, ellenben az 1903-ik évben végzett növendékek között — kik az idén jöttek össze a 10 éves találkozóra — Rotter Endre tűzött ki egy 20 koronás pályadíjat, mely azonban csak a jövő évben kerül sor alá, mivel az idén több gyűlést nem tartottunk. Dr. Ollop Mór ez évben is egy 10 koronás aranyat adott át a Kör vezetőjének, egy a történelemben kiváló előmenetelű tanuló megjutalmazására. A díjat Weisz Jenő felső oszt. tan. nyerte el.

Fogadják a nemes adakozók ezúton is hálás köszönetünket áldozatkészségükért.

Beszámolóink végén figyelmeztetjük a kör tagjait, hogy viseljék szívükön Önképzőkörünk sorsát, mert csak tőlük függ, a kör továbbra való fennállása. Hassanak oda, hogy körünk a megkezdett uton haladhasson és használják fel a néhány gyűlést önállóságuk fejlesztésére. Evvel bezárjuk jelentésünket.

Az Önképzőkör vezetősége.

X.

Magánvizsgálati szabályzat.

A nm. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1903. évi 3640. sz. rendelete a felső kereskedelmi iskolai magánvizsgálatok szabályozása tárgyában:

A felső kereskedelmi iskolák főigazgatójának.

A felső kereskedelmi iskolai magánvizsgálatok eddigi rendszerének szigorúbb és helyesebb irányú szabályozása céljából az 1895. évi augusztus hó 20-án 4401. sz. a. kelt rendelettel a felső kereskedelmi iskolák számára kiadott szervezetnek a magánvizsgálatokra vonatkozó 64. és 65. §§-ait, valamint az e tárgyban kibocsátott rendeleteket ezennel hatályon kívül helyezve, a jelzett szakaszok helyébe a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ural egyetértően a következőket rendelem el:

64 §. Magánvizsgálatra bocsáthatók a felső kereskedelmi iskola alsó osztályának tárgyaiból oly egyének, a kik a polgári vagy középiskola negyedik osztályát (a latin nyelvtől eltekintve) sikerrel végezték, 17-ik életévüket betöltötték s hitelesen bizonyítják, hogy a gyakorlati életben működnek; a középső és felső osztály tárgyaiból magánvizsgálatra, illetőleg az utóbbit követő érettségi vizsgálatra, azok bocsáthatók, akik az alsó, illetőleg középső osztályt akár nyilvánosan, akár magánuton elvégezték, 18, illetőleg 19 évesek s a gyakorlati életben működnek.

Az egyes osztályok vizsgálatai rendszerint egyévi időközökben engedélyeztetnek. Felső kereskedelmi iskolából kimaradt tanulók kimaradásuk esztendejében még akkor sem kaphatnak magánvizsgálatra engedélyt, ha különben a fenti föltételeknek megfelelnek.

A magánvizsgálati engedélyért folyamodók szabályszerűen bélyegelt s a főigazgatóhoz címzett kérvényeiket minden év szeptember havában azon felső kereskedelmi iskola igazgatójánál nyújtják be, a mely iskola állandó lakóhelyükön, vagy ahhoz legközelebb van. A kérvényhez születési, iskolai, erkölcsi és oly hatósági bizonyítványt kell mellékelni, mely a folyamodó iskolai tanulmányai óta eltöltött foglalkozását is hitelesen bizonyítja.

A kereskedelmi iskola igazgatója a beérkezett kérvényeket a tanári kar véleményes jelentésével együttesen **október hó első felében** terjeszti föl a főigazgatóhoz.

Ugyancsak a kérvény benyújtásakor lefizetendő a beirási és az évi tandíj, mely díjak azonban kedvezőtlen elintézés esetén a folyamodónak visszaadottnak.

A beirási és tandíjak fizetése alól senki sem menthető fel. A magánvizsgálati engedélyt nyert egyének az előadást nem látogathatják.

A magánvizsgálatok mindenkor a főigazgató vagy megbízottja elnöklete alatt tartatnak június havában, illetőleg a felső osztálybeli magánvizsgálatok az érettségi írásbeli vizsgálatok előtt.

Az elnök állapítja meg a vizsgálat napját is. A vizsgáló bizottság tagjai a főigazgató (vagy megbízottja), az iskola igazgatója és azon osztály tanárai, a melyből a jelölt magánvizsgálatot tesz.

A jelölttől a vizsgálat megkezdése előtt megkövetelendő személyazonosságának igazolása. A vizsgálat kiterjed az illető osztály minden rendes tantárgyára, írásbeli és szóbeli s akként tartandó meg, hogy a jelöltnek az osztály összes tanítási anyagában való jártassága kitűnjék. A dolgozatok külső alakja úgy bírálendő el, mint a rendes tanulóknál.

A bizonyítványt, — amelyen feltüntetendő a vizsgálati engedély száma és kelte, s hogy magánvizsgálat alapján állíttatott ki, — nemkülönben a vizsgálat lefolyásáról felvett jegyzőkönyvet a vizsgáló bizottság elnöke, az igazgató s az illető osztályfő írják alá. Amennyiben a főigazgató nem maga elnökölt, a jegyzőkönyv hozzá felterjesztendő.

Szeptemberben tartandó **pótlóvizsgálatokra**, kellően indokolt esetekben, a magánvizsgázóknak is, akik a tanév végi magánvizsgálaton igazolt betegség vagy súlyos ok miatt nem vehettek részt, a tanári kar adhat engedélyt. Ha az illető szeptemberben sem jelentkezik, vizsgálati engedélye további érvényét elveszti összes lefizetett díjaival együtt.

Vizsgálatok összevonása nem engedhető meg. Kivételes esetekben azonban és ha a jelölt előzetes vizsgálatát legalább is jó eredménnyel tette le, a következő osztályból főigazgatói engedéllyel már félév múlva jelentkezhetik vizsgálatra.

Különbözeti magánvizsgálat engedélyezését kérhetik azok a gyakorlati életben működő ifjak, akik a középiskola nyolcadik osztályának sikeres bevégzését igazolják, vagy érettségi vizsgálatot megfelelő sikerrel tettek.

Folyamodni olyan módzatok mellett lehet, mint a rendes magánvizsgálatért. Az első esetben az írásbeli és szóbeli különbözeti vizsgálat kiterjed a felső kereskedelmi iskola különbözeti tárgyainak mind a három évi tanítási anyagára, a mit a rendes érettségi vizsgálat követ; a középiskolai érettségi bizonyítvány alapján pedig a jelöltnek írásbeli és szóbeli érettségi vizsgálatot

kell tennie a felső kereskedelmi iskola különbözeti tárgyaiból. A többi tárgy osztályzatai a középiskolai bizonyítványból veendők át.

65. §. A magánvizsgálati díj mind a három osztályra nézve 80—80 korona, melyből minden vizsgázó tanárt tantárgyankint egy rész, az igazgatót, mint ilyent még egy rész illet meg.

A vizsgálatnak a jelölt részéről komoly ok nélkül való megszakítása a vizsgálati díj elvesztését vonja maga után. A tandíj és beirasi díj minden osztálymagánvizsgálat után, valamint a magánvizsgálat ismétlése esetén is fizetendő.

A különbözeti vizsgálatoknál tandíj nem hanem 120 korona vizsgálati díj, illetőleg az érettségi vizsgálatért az érettségi vizsgálati szabályszerű díj fizetendő. E vizsgálati díjából is az igazgató, amennyiben a vizsgáló és a vizsgáló tanárok tárgyankint egyenlő jutalékban részesülnek; ezentúl az igazgatót még egy rész illeti meg.

Ezen új szakaszokban megállapított szabályok 1903. év szeptember havától kezdve kötelezők.

A már tárgyalás alatt levő magánvizsgálatok ügye az eddigi szabály szerint nyerhet elintézését, valamint a már engedélyezett magánvizsgálatok is az eddigi eljárásnak megfelelően tartandók meg.

Minderről Nagyságodat tudomás és a további eljárás végett azzal a felhívással értesitem, hogy a magánvizsgálatok új szabályzatának megfelelő végrehajtásáról és szigorú ellenőrzéséről gondoskodjék.

XI.

Érettségi vizsgálati háziszabályzat

a nagykanizsai felső kereskedelmi iskola tanulói részére.

1. A felső kereskedelmi iskolai tanfolyam az érettségi vizsgálat letételével végződik. Ilyen vizsgálatot tehát ez iskolák tanulói rendszerint csak abban az iskolában tehetnek, amelyben a felső osztályt végezték.

2. A felső kereskedelmi iskola az érettségi vizsgálatokkal nyervén befejezést, a felső osztálybeli tanuló a tanfolyam bevégzését csak az érettségi bizonyítvánnyal igazolhatja. A vizsgálatot csak hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolt betegséggel, vagy más súlyos körülménynél fogva lehet elhalasztani. Új vizsgálatra határidőt csak a főigazgató adhat.

3. Az érettségi vizsgálat két részből áll: a) írásbeli, b) szóbeli vizsgálatból. Sem az írásbeli, sem a szóbeli vizsgálat egy tárgyából sem menthető fel senki.

4. Az írásbeli vizsgálat tárgyai:

1. Magyar fogalmazás, kidolgozására 4 óra fordítható.
2. a) Német ker. levelezés (1 $\frac{1}{2}$ óra) b) német nyelv (2 $\frac{1}{2}$ óra).
3. a) Francia ker. levelezés (1 $\frac{1}{2}$ óra) b) magyar ker. levelezés (2 $\frac{1}{2}$ óra).
4. Kereskedelmi számtan, 4 óra.
5. Könyvvitel, 4 óra.

A feladat diktálására szükséges idő ebbe nem számítatik be.

5. Az idegen nyelvekhez (német nyelv, német és francia levelezés) szótár használata meg van engedve. Minden más segédeszköz használata, az ugynevezett frazeológia is, tilos. A tétel kihirdetésének megkezdése után a tanulók egymástól semmit kölcsön nem kérhetnek, vagy vehetnek, sem egymással szót nem válthatnak.

6. Irni és számolni az érettségi írásbeli vizsgálaton kizárólag csak a szaktanártól kapott füzetekben szabad; a segédkönyvben, sorvezetőn, itatóson, vonalzókon stb. nem. Semmiféle papirosdarab használata nincs megengedve. Aki e tilalom ellen vét, a vizsgálat folytatásától eltiltandó.

7. A tanulók az érettségi írásbeli részéhez a szaktanárok útmutatása szerint készített megfelelő számú quartlevelekből álló füzeteket kapnak, még pedig azoknál a tárgyaknál, amelyeknél esetleg a tisztázás szükséges, kettőt: egyet a fogalmazvány és egyet

a tisztázás számára. Kívánatos azonban, hogy a tisztázás mennél ritkábban forduljon elő. Lapokat eltávolítani, vagy egyes lapokból darabokat letépni tilos.

8. A könyvviteli dolgozat készítéséhez kivételesen több, mindenkor a megfelelő vonalzással ellátott füzet vagy lap is használható. Egy-egy tanulónak összes ily részfüzetei és lapjai azonban egy megfelelő nagyságú borítékban helyezendők el, amelynek külsejére följegyzendő, hogy hány részfüzetet és lapot tartalmaz.

9. Az írásbeli vizsgálat megkezdése előtt e füzetek (tisztázati és fogalmazvány egyaránt) a borítékra, a könyvvitelnél pedig minden egyes részfüzet és lap az intézet bélyegzőjével látandók el.

10. A magyar és német nyelvi dolgozatok az impurumban félretér irandók oly módon, hogy a lapnak kifelé eső fele, a tanuló részéről eszközözendő változtatások és javítások számára üresen maradjon; a tisztázás e tárgyakból a papír egy harmad résznyi szélességét elfoglaló, kifelé eső margó kihagyásával történik.

A papiros e két tárgy füzeteiben tiszta fehér, vonalzás nélküli legyen.

11. A francia nyelvi és kereskedelmi levelezési dolgozatok az üzleti életben szokásos alakban állítandók ki. E két tárgynál a füzet váltakozva fehér és kék kockás lapokból álljon. Egy-egy lapra és pedig mindig a jobb kéz felőli csak egy levél irandó.

12. A ker. számtani dolgozat a szaktanár utasítása szerint kockás papíron készítendő.

Az összeállítások rendszeren az impurum-füzet egyik oldalára jönnek, a megfelelő mellékszámítások szemben a másikkra. Ha az idő megengedi, az utóbbiak is tisztázandók.

13. A tétel mindenkor a tisztázati füzet boríték-lapjának belső oldalaira irandó, *lassan, gondosan és tisztán*. Ahol a feladat magyar szöveg fordítását kívánja, ez a szöveg a tisztázati füzet bal felől levő oldalára irassék, szembe jön majd a fordítás tisztázata.

14. A tisztázati füzetbe irt feladatot a tanuló nem másolja le többé, hanem maga elé teszi, s annak alapján megkezdí a kidolgozást az impurumban, ha ilyen van.

15. A könyvviteli tételt a tanuló egy külön e célra szolgáló, szintén lebélyegzett, vonalzott lapra írja. E tárgynál a tisztázás egészen elmarad.

16. A feladat kidolgozásában, mind az írást, mind az elrendezést tekintve a lehető legnagyobb *csín, rend és tisztaság* uralkodjék, ami a fogalmazványokkal szemben is követendő. Még a javítást is mindenkor tetszetősen kell eszközölni, lehetőleg nem a sorok közé, hanem a margóra. A hibás szó vagy számjegy vonalzóval húzandó át. Nem tűrhető, hogy a tanuló a számjegyre vagy szóba belejavítson, hogy vakarjon, vagy hogy ceruzával dolgozzék.

17. Az írásbeli vizsgálat első két órájában a tanteremből kimenni tilos. Ha a tanuló kimegy, dolgozatát átadja a felügyelő tanárnak, aki arra ráírja, hogy a jelölt a kimenésig meddig dolgozott.

18. Azokon a napokon, amelyeken két dolgozat készítenőd, előbb az 1^{1/2} órás tétel (német levelezés, francia levelezés) és ennek befejezése, illetőleg a megszabott idő letelte után, a 2^{1/2} órás tétel (német nyelv, magyar levelezés) dolgozandó ki.

19. Ha a felügyelő tanár, akár meg nem engedett segédeszköz, akár más dolgozatának használatán kapja rajta a tanulót, azonnal jelentést tesz az igazgatónak. Az ilyen tanulót az igazgató a vizsgálat folytatásától eltiltja s az esetet a teljes vizsgáló bizottság első ülésén bejelenti. A bizottság állapítja meg, hogy az illető tanuló az eset súlyosságához mérten mikor jelentkezhetik újból vizsgálatra.

20. Az a tanuló, ki dolgozatát bevégezte, azt a felügyelő tanárnak átadja s azután az intézetből rögtön távozik.

21. A szóbeli vizsgálat tárgyai:

- I. 1. Magyar irodalom (különösen az újabb irodalom).
2. A magyar nemzet története és a kereskedelem története.
- II. 1. Közgazdasági ismeretek (különösen az alkalmazott rész).
2. Jogi ismeretek (kereskedelmi és váltótörvény).
- III. 1. Kereskedelmi földrajz (különös tekintettel Magyarországra).
2. Vegytan és áruismeretek (a vegytan alapvető része és a legfontosabb árúk).

Minden vizsgázó e csoportok egyik tárgyából felel a szóbeli érettségi vizsgán. Hogy melyikből, azt a főigazgató jelöli ki, akinek intézkedését az igazgató a felső osztály osztályozó értekezletének befejezése után nyomban közli a tanulókkal.

22. A szóbeli vizsgálatra a tanulók semmiféle könyvet vagy írást nem hozhatnak magukkal.

23. Ugyanannak vagy más iskolának tanulói a szóbeli vizsgálaton csak az igazgató engedélyével lehetnek jelen.

Az igazgatóság.

XII.

A tanulmányi kirándulási alap záró- számadása.

Egyenleg az 1911—12-iki tanévről	K 80'01
Kamat	„ 3'59
					K 83'60

mely összeg a Nagykanizsai Takarékpénztárnál gyümölcsözően el van helyezve.

Nagykanizsa, 1913. június 6.

Balog Dávid s. k.

Bán Samu s. k.
igazgató.

Domány Armin s. k.

XIII. Az ifj. segítő-egyesület 1912—13.

TARTOZIK	Pénztári	
	Korona	
Egyenleg az 1911—12. évről... ..	6269	34
61 tanuló tagsági díja	122	—
Intézeten kívüli tagok díjai 1911—12. évről	29	—
1912—13. „	29	—
*Az 1887-ben „végzett tanulók adom.		
25 éves találkozásjuk alkalmából K 720.—		
ennek kamatja „ 9.56	729	56
Müller Mór úr adománya	50	—
A Pesti Magyar Keresk. Bank nagykanizsai		
Fiókjának adománya	50	—
**Az 1902—13-ban érettségizettek adománya		
10 éves találkozásjuk alkalmával		
az alap részére K 50.—		
a Bún Samu alapítvány részére... „ 50.—		
a Dr. Villányi H. alapítv. „ „ 50.—	150	—
Fesztl Antal és Kaufmann Jenő urak adománya	10	—
Kamat	211	05
Egyéb	1	—
	<hr/>	<hr/>
	7650	95

A fent kimutatott pénztárkészlet gyümölcsözően el van helyezve:

A nagykanizsai izr. hitközségnél	K 2576.69
A Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál	„ 4053.52
A Nagykanizsai Takarékpénztárnál	„ 492.08
	<hr/>
	K 7123.08

Vagyonkimutatás:

Pénztárkészlet	K 7123.08
Tankönyvek értéke 1911—12. végén K 952.63	
Ujabb beszerzések	„ 288.31
	<hr/>
	K 1240.94
10 ⁰ / _o leírás „ 124.—	„ 1116.94
Ingóságok	„ 90.—
	<hr/>
	K 8330.02

évi pénztár- és vagyonkimutatása.

zárszámadás.

KÖVETEL

	Korona	
Ujjonnan beszerzett könyvek és bekötések	288	31
Segélyezések	130	—
Könyvszekrény	45	—
Osztöndíjak	59	36
Portó és egyéb apró kiadások	5	20
Egyenleg	7123	08
<hr/>		
	7650	95

Nagykanizsa, 1913. június 6.

*Balog Dávid s. k.**Bán Samu s. k.*
*igazgató.**Domány Armin s. k.*

*Jelen voltak: Böhm Jenő, Deutsch Bódog, Kaufman Adolf Nagykanizsa, Brückmann Pál, Fischel Lipót, Haberfeld Miksa, Hoffmann Gusztáv, Káldor Sándor, Kelemen Gyula, Murai Salamon, Pártos Ottó Budapest, Fleischhacker Pál Wien, Kollár László Csepreg, Krausz Ödön Babócsa, Pollák Béla Tapolca, Scherz Károly Nagyvárád, Somogyi Gyula Marcali.

**Jelen voltak: Forgács Zsigmond, Kondor Hugó, Bayer Gyula, Eisdorfer Zsigmond, Haas Dezső, Vidor Ernő Budapest, Kovács Antal Wien, Deutsch Mór Barcs, Fehér Arnold Pozsony, Szitár Béla Szombathely, Kálmán Oszkár Belisce, Rotter Andor Nagyatád, Grassanovic Ottó Alsólendva, Szigeti Ignác Déványa, Balázs Ernő, Kengyel István, Miklós Gyula, Vermes Géza Nagykanizsa.

XIV.

A tanulók névsora, születési helye és ideje

Alsó osztály.

Osztályfő: DOMÁNY ÁRMIN.

- Albrecht Dezső, Somogytarnóca, 1897. május 3.
 Auspitz Elemér, Verőce, 1897. június 29.
 Balits Ferenc, Eszteregnye (Zalamegye), 1895. június 4.
 Feigelstock Dávid, Somogyvár, 1897. október 2.
- 5 Fehér Miklós, Felsőkánya (Sárosmegye), 1898. szeptember 6.
 Fischl György, Szepetnek (Zalamegye), 1896. június 21.
 Friedfeld Hugó, Légrád (Zalamegye), 1897. augusztus 25.
 Fürst Zoltán, Kéthely (Somogy megye), 1898. január 20.
 Geleta Elemér, Kolta (Komárommegye), 1896. december 17.
- 10 Goldmann József, Kiskomárom (Zalamegye), 1897. április 22
 Herman Károly, Perlak (Zalamegye), 1897. szeptember 9.
 Hild József, Nagykanizsa, 1897. május 21.
 Hoffmann Géza, Nagykanizsa, 1897. július 22.
 Kaufmann Jenő, Belatinc (Zalamegye), 1898. június 5.
- 15 Kertész Béla, Nagykanizsa, 1898. szeptember 30.
 Klein Ármin, Nagykanizsa, 1896. szeptember 11.
 Klein Imre, Hódmezővásárhely, 1897. október 5.
 Kohn Vilmos, Muraszombat (Vas megye), 1896. június 21.
 Kottler Gusztáv, Nagykanizsa, 1897. március 15.
- 20 Krámer Ferenc, Nagykanizsa, 1898. január 30.
 Mautner Pál, Devecser (Veszprémmegye), 1895. június 28.
 Mersits Béla, Nagykanizsa, 1894. április 14.
 Mikó József, Nagykanizsa, 1897. október 21.
 Neu Zsigmond, Wien, 1898. március 4.
- 25 Récei József, Zalaszentbalázs, 1898. február 6.
 Salgó István, Sárvár (Vas megye), 1899. március 30.
 Schapringer József, Nagykanizsa, 1898. június 8.
 Singer Lipót, Kísszabadka (Zalamegye), 1897. november 29.
 Singer Pál, Kiskomárom (Zalamegye), 1897. szeptember 26.
- 30 Somogyi Izsó, Bonyhád (Tolnamegye), 1897. december 27.
 Sommer Aladár, Nagykanizsa, 1898. október 2.

- Sörlei Gyula, Nagykanizsa, 1898. február 25.
Spitzer Ferenc, Dobri (Zalamegye), 1898. február 1.
Stern Imre, Patosfa (Somogy megye), 1896. december 3.
35 Strauss György, Varasdteplíc, 1897. január 24.
Szattler Miksa, Nemesdéd (Somogy megye), 1897. október 24.
Szommer Emil, Nagykanizsa, 1897. május 28.
Tislér József, Nagykanizsa, 1897. március 6.
Tornyos Ferenc, Nemeshetés (Zalamegye), 1895. december 7.
40 Varga Antal, Nagykanizsa, 1896. július 26.
Völker Károly, Nagykanizsa, 1897. május 28.
Vörös Gábor, Nagykanizsa, 1897. március 24.
Weisz Jenő, Légrád (Zalamegye), 1897. április 6.
Wortmann Árpád, Budapest, 1897. július 29.

Kimaradt: Popp József.

Magántanulók: Boór József, Dénes Izidor, Mesterházy Vilma,
Megyesi Ferenc, Walter Ferenc.

Közepső osztály.

Osztályfő: Dr. VILLÁNYI HENRIK.

- Abonyi Sándor, Budapest, 1895. december 14.
 Bajkor Róland, Nagykanizsa, 1896. július 15.
 Baumgarten Sándor, Budapest, 1897. január 14.
 Bednazsek István, Nagykanizsa, 1897. szeptember 7.
 5 Berger Lipót, Belisçe (Verőcemege), 1896. szeptember 28.
 Biach Károly, Nagykanizsa, 1895. december 25.
 Bogenrieder József, Nagykanizsa, 1897. január 4.
 Bohenszky Adolf, Veliko-Zdenci (Belovármegye) 1896. szept. 20.
 Breiner József, Zákány (Somogymegye), 1896. június 29.
 10 Dienes Ferenc, Körmend, 1895. június 5.
 Fehér Sándor, Szigetvár, 1897. április 22.
 Fehér Márk, Felső-Kánya (Sárosmegye), 1897. május 23.
 Grünfeld Árpád, Nagykanizsa, 1896. április 29.
 Guttentág Ernő, Nagykanizsa, 1896. november 4.
 15 Heine Roland, Gelse, 1894. május 27.
 Hirschsohn Ignác, Alsódomboru, 1897. május 7.
 Holczer László, Orosztony (Zalamegye), 1897. augusztus 13.
 Horváth Károly, Csáktornya, 1896. október 14.
 Josifović Sándor, Nagykanizsa, 1896. szeptember 1.
 20 Kisfaludy Zoltán, Hodosán (Zalamegye), 1895. november 15.
 Kiss Tibor, Fiume, 1896. november 24.
 Kocsiás János, Nagykanizsa, 1892. május 7.
 Kristofits Rezső, Csáktornya, 1896. január 24.
 Krámer Endre, Nagybajom (Somogymegye), 1895. június 6.
 25 Láng Lajos, Nagykanizsa, 1895. augusztus 19.
 Löbl Jenő, Marcali (Somogymegye), 1896. október 29.
 Mayer Károly, Nagykanizsa, 1895. június 7.
 Paár Oszkár, Barcs (Somogymegye), 1896. május 25.
 Pirity Sándor, Nagykanizsa, 1897. június 3.
 30 Péter Jenő, Nagykanizsa, 1897. január 10,
 Róna Ferenc, Nagykanizsa, 1897. május 2.
 Rosenberg Sándor, Nagykanizsa, 1895. december 30.
 Salgó Károly, Sárvár (Vasmege), 1897. december 6.
 Scheer Imre, Baja, 1897. november 5.
 35 Scherz Imre, Nagykanizsa, 1897. június 9.
 Singer Sándor, Keszthely, 1897. június 28.
 Sörlei Sándor, Nagykanizsa, 1896. március 29.

Székely Tivadar, Csáktornya, 1897. október 8.

Szerb Gyula, Muracsány (Zalamegye), 1896. december 24.

40 Weisz József, Porogszentkirály (Somogym.), 1896. január 2.

Kimaradt: Fáy Árpád.

Magántanulók: Pálffy Gábiella, Pálffy Jolán, Schlesinger
Alfréd.

Felső osztály.

Osztályfő : BALOG DÁVID.

- Auspitz Ottó, Verőce, 1896. június 21.
 Blum József, Siklós, 1895. március 3.
 Brandl Gyula, Nagykanizsa, 1896. január 7.
 Buksz István, Nagykanizsa, 1896. november 4.
 5 Csemesz József, Letenye (Zalamegye), 1894. december 28.
 Dukász Imre, Nagykanizsa, 1896. április 22.
 Fischer Pál, Báté (Somogy megye), 1894. június 16.
 Frank Ottó, Nagykanizsa, 1897. február 21.
 Fried Andor, Nagykanizsa, 1896. október 10.
 10 Grünhut Andor, Nagykanizsa, 1897. január 21.
 Halász Andor, Nagykanizsa, 1897. április 11.
 Hauser Béla, Budapest, 1896. július 13.
 Hercfeld Árpád, Nagykanizsa, 1896. május 19.
 Hirschler Imre, Nagykanizsa, 1894. december 7.
 15 Kasztl Lajos, Pacsa (Zalamegye), 1896. augusztus 4.
 Kaufmann Hugó, Bellatinc (Zalamegye), 1897. január 27.
 Kemény Kálmán, Nagykanizsa, 1896. június 27.
 id. Kertész Árpád, Balatonaderics (Zalamegye), 1896. márc. 26.
 ifj. Kertész Árpád, Nagykanizsa, 1896. szeptember 3.
 20 Klein Jenő, Légrád (Zalamegye), 1895. július 25.
 Kocsisán Rezső, Drahtontuse, 1888. december 1.
 Königmayer Iván, Ságod (Zalamegye), 1893. január 29.
 Krausz László, Tapolca, 1896. január 11.
 Lendvai Dezső, Nagykanizsa, 1896. július 22.
 25 Ney Géza, Teleki (Somogy megye), 1896. július 28.
 Péter Lajos, Nagykanizsa, 1894. május 15.
 Rajki István, Nagykanizsa, 1897. március 1.
 Rozgonyi Gyula, Nagykanizsa, 1896. július 21.
 Schlesinger Manó, Banjaluka (Bosznia) 1896. május 27.
 30 Schott Ödön, Nagykanizsa, 1892. december 4.
 Schön Sándor, Csurgó, 1895. december 12.
 Spiegler Miklós, Bellatinc (Zalamegye), 1896. július 4.
 Strém Zsolt, Budapest, 1896. március 25.
 Sohr Imre, Kaposvár, 1893. február 3.
 35 Vida Lajos, Nagykanizsa, 1895. január 30.
 Villányi Antal, Nagykanizsa, 1895. december 15.
 Weisz Jenő, Nagyatád, 1896. április 12.
 Zsittney Ödön, Nagykanizsa, 1894. november 18.

Kimaradt: Lábos Ede.

Magántanulók: Grosz Ernő, Mnistik Tivadar, Tripammer Margit, Zábó József.

XV.

Német társalgás.

A német nyelv mennél intenzívebb művelése végett az 1911/2-ki tanév óta öt 25-ös csoportban német társalgási órákat tartunk Domány, Elek és Dr. Villányi tanárok vezetése mellett.

A tanítás a direkt módszer szerint, tisztán gyakorlati módon, történik és megelégedéssel állapítjuk meg, hogy az eredmény a várakozásoknak megfelel, amennyiben a tanulók német nyelvi jártasságában határozott javulás mutatkozik.

XVI.

Az 1911—12. tanévben végzett tanulók
működési helye.

A tanuló neve	A cég neve	Lakóhelye
Baumann Lajos Bíró Ferenc Bognár Gyula	Szigetvári Takarékpénztár rt. Zalamegyei Gazd. Takarékp. „Generali“ Trieszti Ált. Bizt. Társ. fiók	Szigetvár Nagykanizsa Kaposvár
Brandlhofer Fr.	katona	
5 Fischer Bálint	meghalt	
Fischer István	katona	
Frankl György	Fakereskedelmi rt.	Budapest
Friedrich József	Friedrich Vilmos	Kaposvár
Gógl Béla	M. kir. adóhivatal	Nagykanizsa
10 Goldfinger József	katona	
Hacker Leó	„Generali“ Trieszti Ált. Bizt. Társaság	Budapest
Kelemen Jenő	Nagykanizsai Bankegyesület	Nagykanizsa
Kondor István	Anton Deutsch's Söhne	Varasd
Lasky Nándor	déli vasut	Székesfehérv.
15 Lichtner Sándor	Gazdasági intézőség	Boldogasszony
Mandl Jenő	Forgalmi Bank rt.	Budapest
Meiszter Antal	katona	
Polgár Béla	Ulrich B. J.	Budapest
Práger Adolf	Fischer J.	Budapest
20 Rauch Béla	Strasser és König	Fiume
Reich Andor	ismeretlen	
Schweitzer Kálmán	Magyar-Francia Bizt. Társ.	Nagykanizsa
Somogyi Ernő	Kopstein K.,	Budapest
Strem Imre	Gráner és Csakathurner	Csáktornya
25 Szántó Imre	Guttman S. H.	Belisçe
Seemann György	M. kir. Postatakarékpénztár	Budapest
Szitár Árpád	Bárdi auto-garage	Budapest
Vámosi Tivadar	Zalamegyei Gazd. Takarékp.	Nagykanizsa
Wollák Jenő	Thomson vas- és acélművek	Budapest

XVII.

Jelentés az 1912—13-iki júniusi érettségi vizsgálatokról.

A május 28—30. napjain megtartott osztályvizsga alapján a felső osztály 38 tanulója közül egy osztályisméltésre, hat szeptember hóban teendő javító vizsgálatra utasítottatott. Írásbeli érettségi vizsgálatra bocsátatott tehát 31 rendes és 2 magántanuló.

A tanári kar által felterjesztett tételek közül kir. főigazgató úr a következőket jelölte ki.

I. Magyar fogalmazás.

Gazdasági érdekeink a Balkánon, különös tekintettel a legújabb alakulásokra.

Eredmény: 1 jeles, 13 jó, 19 elégséges.

II. Német kereskedelmi levelezés.

1. A Polgári Serfőző Részvénytársaság Budapest, kérdést intéz Leitner Ernőhöz, helyben június 2-án, hajlandó-e gyártmányait bizományi eladásra átvenni. 25% jutalékot ad, de semmi más költséget nem térít meg, elszámolás $\frac{1}{4}$ évenként, a számlaösszeg feléről 3 havi váltó. Árjegyzék. ~~X~~

2. Kanizsa, 4-én kedvezően válaszol.

Eredmény: 1 jeles, 13 jó, 19 elégséges.

III. Német nyelv.

Wie erfülle ich meine Pflicht gegen meine Firma.

Eredmény: 5 jeles, 8 jó, 17 elégséges, 5 elégtelen.

VI. Könyvvitel.

Kiss Lajos 1913. január 1-én következő vagyoni állapottal nyitja meg üzletét:

A k t í v a		P a s s z í v a	
Árúkészlet K	28360.—	Hitelezők K	12500.—
Adósok „	18070.—	Elfogadványok... „	7080.—
Küldvények ... „	26400.—	Átmeneti kamat „	220.—
Ingóságok „	2800.—	Tiszta vagyon... „	60000.—
Pénztári készlet „	4170.—		
	<hr/>		<hr/>
	K 79800.—		K 79800.—

Ugyanakkor Molnár Gábor 40000 K készpénzzel mint kültag lép be a betéti társasággá átalakuló üzletbe, melynek Kiss beltagja.

A tiszta nyereség a betétek arányában osztandó el s a beltág betételét szaporítja, a kültagét nem.

- január 5. Beváltják elfogadványukat Ujházy Ferenc r. K 24000.—
 „ 8. Küldenek bizományba Fürst Henriknek Brünn No. kg. 1470 baranyai gyapjut á 240.— K 3528.— (limitó 270) és fizetnek szállítási költséget K 87.40.
 „ 12. Leszámíttatják Farkas Emil váltóját pr. febr. 15. K. 2300.—, 5⁰/₁₀₀ lerovat 34 napra K 10'86.
 „ 18. Eladnak Magyar Eleknek 3 havi váltójára kg. 810 sárga viaszt á 310.— K 2511.— és kg. 520 fehér viaszt á 450.— K 2367.—
 „ 22. Németh Pál adós küldi csekkjét a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankra K 1500.— melyet a bank kifizet.
 „ 25. Érkezik Szabó Mihálytól, Versec No. kg, 670 gyapju á 230.— K 1541.— melyért 3 havi elfogadványunkat küldjük.
 „ 28. Fürst jelenti, hogy a gyapjut a limitált áron eladta. Számít 3⁰/₁₀₀ jutalékot és 50 K költséget, a netto eladási összegről 3 havi elfogadványát küldi.
 „ 31. Fizetnek lakbért K 100.—, egyéb üzleti költség K 330.—
 „ 31. Kiss kivesz a pénztárból 200 koronát.

Zárás: Az árúkészlet értéke K 26230.—, az ingóságok értékéből 1⁰/₁₀₀ leírandó, passzív átmeneti kamat K 235.—

Eredmény: 9 jeles, 12 jó, 11 elégséges, 1 elégtelen.

Számtan.

1. Budapest hozat Berlinből M 50000 n. é. 20 M-ás aranyat. Költségek: csomagolás M. 10.—, szállítási díj M. 35.—, biztosítás

$2\frac{0}{100}$, jutalék $\frac{1}{4}\frac{0}{100}$ a névértékből. Kamatveszteség 7 napra $4\frac{0}{100}$. Az érméket az Osztrák-Magyar Banknál beváltják: súlyuk kg. 19'875, beváltó tétel 2947'10 K minden kg. ötvényért.

a) milyen uton fedezi Budapest legelőnyösebben tartozását a következő árfolyamok mellett:

Budapest		Berlin
$4\frac{0}{100}$ Budapestre	— —	84'80 r. 1.
$3\frac{0}{100}$ Berlinre	117'65	— —
$3\frac{0}{100}$ Párisra	95'50	80'20 h. 1.
$3\frac{0}{100}$ Londonra	240'60	20'30 h. 1.

b) hány korona Budapest nyeresége, illetve vesztesége?

2. A búza ára Budapesten 20'50 pr. 100 kg. Számítsuk ki annak londoni paritását a következő költségek mellett:

Szállítási díj Fiuméig K 1.90, Fiumétól Londonig K 1.60, Biztosítás K 0'10, egyéb költségek 0'25 K. Váltóárfolyam 239'60; Készítsük el az árvető táblázatot ha az árak 20'50, 21'—, 21'50. 22'—, váltóárfolyamok 239'60, 240'—, 240'40, 240'80, 241'20.

Eredmény: 4 jeles, 9 jó, 18 elégséges, 2 elégtelen.

Francia kereskedelmi levelezés.

Folyó évi április 15. Albert Dumant, Douai, a Joseph Héron céget Elbeuf-ben felszólítja, hogy küldjön neki mintákat férfiruha szövetekből. Ha a szállítási feltételek megfelelnek nagyobb megrendelésre hajlandó,

2. Joseph Héron április 17-én megküldi a kívánt mintákat. Az árú tiszta gyapjú. Feltételei: franco szállítás Douai állomásig; a számla kiegyenlítése 90 napon belül, vagy pedig $2\frac{0}{100}$ skonto készfizetésnél.

Eredmény: 5 jeles, 7 jó, 19 elégséges, 2 elégtelen.

Magyar kereskedelmi levelezés.

1. Kreiner Gyula, helyben kérdést intéz április 1-én a Magyar Általános Takarékpénztárhoz a feltételek iránt, amelyekkel számlájára értékpapirokat vásárolna s lombardirozna K 50000 készpénzfedezetet tudna nyújtani.

2. A takarékpénztár hajlandó az értékpapirtranszaktió keresztülvitelére. Igyekezete lesz majd a papirokat a legkedvezőbb árfolyamon megszerezni s azokat a mindenkor levő bankráta felett $1\frac{0}{100}$ -al lombardirozni.

3. Kreiner megbízást ad 25 drb. Közúti Vasut részvény és 25 drb. Magyar Bank és Keresk. Részvénytársaság részvény és 50 drb. Magyar Lesz. és Pénzváltó Bank részvénynek a holnapi déli

tőzsdén a legkedvezőbb áron való vételére és küld fedezetül 50000 koronát.

4. Budapest hivatkozással a tőzsdéi értékeknek az állandóan feszült pénzviszonyok következtében beállott nagy áringadozására még 10000 K készpénz, vagy megfelelő értékpapirokban póstafor fordultával való beküldését kéri, mert ettől teszi függővé az ügylet keresztülvételét.

5. Kreiner a fedezet kiegészítésére küld külön csomagban 25 drb. Magyar Általános Hitelbank részvényt s táviratilag kér értesítést megbízása értesítéséről.

Eredmény: 5 jeles, 10 jó, 18 elégséges.

Az írásbeli érettségi vizsgálatok alapján szóbelire bocsáttatott 31 rendes és 2 magántanuló, összesen 33 tanuló.

A szóbeli vizsgálatokat június 23-án és 24-én tartottuk meg Dr. Mutschenbacher Viktor, nyug. jogakadémiai igazgató, vallás-és közoktatásügyi miniszteri biztos úr és Heltai József, ker. tanácsos, kereskedelemügyi miniszteri biztos úr einöklete alatt.

Az érettségi vizsgálatok eredménye ez:

Jelesen feleltek meg: **Grünhut Andor, Herzfeld Arpád, ifj. Kertész Arpád, Ney Géza, Schlesinger Manó, Weisz Jenő = 6.**

Jól feleltek meg: *Frank Ottó, Halász Andor, Kaufmann Hugó, Kemény Kálmán, Kocsisán Rezső, Rajki István, Rozgonyi Gyula, Tripammer Margit = 8.*

Megfeleltek: Auspitz Ottó, Blum József, Brandl Gyula, Buksz István, Csemesz József, Dukász Imre, Fischer Pál, Fried Andor, Hauser Béla, id. Kertész Árpád, Klein Jenő, Lendvai Dezső, Péter Lajos, Schott Ödön, Sohr Imre, Spiegler Miklós, Strem Zsolt, Zsitney Ödön, Grosz Ernő = 19.

XVIII.

A felső keresked. iskolai érettségi bizonyítvánnyal járó jogok és minősítés

Az intézet három évfolyamának végeztével a tanulók érettségi vizsgálatot tesznek, melynek eredményes letétele a következő pályákra nyújt képesítést, jogokat és előnyöket:

1. A szorosan vett kereskedelmi pályára.

2. Az áll. közigazgatás ama ágainál, melyekre az érettségi bizonyítvánnyal bíró ifjakat a tisztviselők minősítéséről szóló 1883. I. t.-c. minősítettnek és illetékeseknek nyilvánít, u. m.:

a) a *postaszaknál*, mint postafőtishti tisztviselők;

b) a *pénztári szaknál*, mint központi állampénztári és adóhivatali tisztviselők, törvényhatósági pénztárosok, ellenőrök, könyvvezetők, gyámi pénztárosok;

c) a *kezelési szaknál*, mint dohányárudai, raktári hivatalnokok, telekkönyvvezetők;

d) a *zálogházaknál*, mint zálogházi igazgatók, ellenőrök, könyvvezetők, pénztárosok, ellenőrző számtisztek;

e) az államszámviteltani vizsgálat letétele esetén alkalmazást nyerhet a számvevőségi szaknál mint főszámvevőségi és ellenőrzési hivatalnok s minden állami hivatalnál és intézetnél, u. m.: miniszteriumoknál, megyéknél és törvényhatósági joggal felruházott és r. t. városoknál, pénzügyigazgatóságoknál, adófelügyelőségeknél, illetékkiszabási s minden állami hivatalnál, dohányjövendékeknél, állami jószágigazgatóságnál, bányászatnál, pénzverdénél, áll. zálogházaknál, közpénztáraknál, posta- és távirdaigazgatóságnál stb.

3. Ezeken kívül az intézet növendékei, ha tanulmányaikat folytatni akarják, beléphetnek:

1. a *budapesti keleti kereskedelmi akadémiába*.

2. a *m. kir. közlekedésügyi akadémiába* (vasút, hajózás, posta, táviró),

3. a *kereskedelmi iskolai tanárképző-intézetbe*,

4. Az 1900. évi 100.000 sz. belügyminiszteri rendelet szerint a községi jegyzőségre képesítő közigazgatási tanfolyamra felvétetnek.

5. Jeles bizonyítvánnyal a hazai összes gazdasági akadémiákba.

Ezen jogok és előnyök mellett az 1889. évi VI. t.-c. 25. §-a értelmében az *egyéves önkéntességi jogot* is élvezik.

XIX.

Statisztikai kimutatások.

A kimutatás tárgya	C s o p o r t	Alsó	Köz.	Felső	Összesen
		osztály			
Iskola- látogatás	Beiratott összesen ...	45	41	39	125
	Évközben kimaradt ...	1	1	1	3
	Létszám a tanév végén	44	40	38	122
Születési év	1888.	—	—	1	1
	1892.	—	1	1	2
	1893.	—	1	2	3
	1894.	1	1	6	8
	1895.	4	10	5	19
	1896.	6	13	19	38
	1897.	23	15	5	43
	1898.	10	—	—	10
1899.	1	—	—	1	
Vallás	Izraelita	28	23	30	81
	Róm. katolikus	14	14	9	37
	Ágostai evangélikus	3	1	—	4
	Ev. reformált	—	2	—	2
	Görög keleti	—	1	—	1
Anyanyelv	Magyar	40	36	36	112
	Német	2	3	3	8
	Horvát	3	2	—	5

A kimutatás tárgya	C s o p o r t	Alsó	Köz.	Felső	Összesen
		osztály			
A felvétel alapja	Ismétlő	—	2	2	4
	Polg. iskolai 4. oszt. ...	26	—	—	26
	Gymnasium 4. oszt. ...	17	—	—	17
	Felső ker. isk. alsó oszt.	—	39	—	39
	” ” ” közép ”	—	—	37	37
	Katonai alreál	1	—	—	1
Kadetiskola	1	—	—	1	
Nyelv- ismeret	Magyar	30	28	21	79
	Magyar-német	8	5	14	27
	Magyar-horvát	3	6	2	11
	Magyar-német-horvát ...	4	1	2	7
	Magyar-német-olasz ...	—	1	—	1
A szülő vagy gyám lakóhelye	Nagykanizsai	21	23	19	63
	Más zalamegyei	9	5	8	22
	Somogy megyei	8	5	6	19
	Vas megyei	2	1	1	4
	Baranyamegyei	—	1	1	2
	Pest megyei	—	—	1	1
	Temes megyei	—	1	1	2
	Bács-Bodrog megyei ...	1	1	—	2
	Komárom megyei	1	—	—	1
	Fiumei	—	1	—	1
	Nógrád	1	—	—	1
	Veszprém	1	—	—	1
	Zágrábmegyei	—	—	2	2
	Varazsdmegyei	1	1	—	2
Verőcemegei	—	1	—	1	
Boszniai	—	1	—	1	
A szülő vagy gyám polg. állása	Önálló kereskedő	15	10	10	35
	Kereskedelemben alkalm.	—	5	2	7
	Önálló iparos	11	8	6	19
	Iparosnál alkalmazott ...	3	—	1	4
	Köztisztviselő	4	9	9	22

A kimutatás tárgya	C s o p o r t	Alsó	Köz.	Felső	Összesen
		osztály			
A szülő vagy gyám polg. állása	Magántisztviselő	2	2	2	6
	Óstermelő	2	—	—	2
	Ügyvéd	1	—	2	3
	Tanító, tanár	2	2	4	8
	Magánzó	5	5	3	13
Tandij- fizetés	Egész tandijat fizetett ...	26	18	17	61
	² / ₄ „ „ ...	1	—	2	3
	¹ / ₂ „ „ ...	6	11	5	22
	¹ / ₁ „ „ ...	7	6	7	20
	Tandijmentes volt	5	6	8	19

A tanulmányi eredmény kimutatása.

Tantárgy	Alsó oszt.				Köz. oszt.				Felső oszt.			
	Az osztályozott tanulók száma											
	41				40				38			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Hittan	6	15	20	—	10	13	17	—	17	20	1	—
Magyar nyelv és irod. ...	2	9	26	4	2	6	28	4	5	7	26	—
Német nyelv	2	9	23	7	2	7	25	6	4	13	17	1
Francia nyelv	1	7	24	8	—	4	26	10	6	7	24	1
Földrajz	4	11	17	5	4	8	27	1	7	11	19	1
Történelem	3	12	24	2	2	10	27	1	9	10	19	—
Mennyis. és pol. számtan	5	18	16	2	4	9	28	3	5	10	23	—
Természettan	6	18	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kereskedelmi számtan ...	2	20	17	2	4	13	21	2	5	14	17	2
Irodai munkálatok	6	17	18	—	5	20	15	—	9	13	16	—
Könyvviteltan	—	—	—	—	4	14	21	1	9	10	17	2
Keresked. levelezés	2	13	23	3	2	4	27	7	6	4	22	6
Keresked. ismeretek	5	14	21	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Közgazdasági ismeretek ...	—	—	—	—	—	9	31	—	8	12	18	—
Jogi ismeretek	—	—	—	—	2	7	30	1	7	15	16	—
Vegytan, áruismeret	—	—	—	—	3	7	25	5	6	8	23	1
Szépírás	7	21	12	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Gyorsírás	4	6	9	—	1	8	3	—	—	—	—	—
Írásbeli dolgozatok külső alakja	6	29	6	—	9	25	5	1	13	25	—	—
Magaviselet	19	21	1	—	18	22	—	—	24	14	—	—

XX.

Jelentés a VII. női kereskedelmi tanfolyamról.

A női kereskedelmi tanfolyam célja: azon kereskedelmi szak- és irodalmi ismeretek, valamint gyakorlati ügyességek elsajátítása, amelyekre az életben a nőknek, akár mint könyvvivőknek, pénztárosoknak, levelezőknek s egyéb üzleti alkalmazottaknak, akár mint a család tagjainak, pl. az üzletben az apa vagy férj helyettesítése alkalmából, vagy a háztartásban szükségük van.

A tanfolyam 10 hónapig tart.

A női kereskedelmi tanfolyamba oly növendékek vétetnek fel, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola és leánygymnásium 4., vagy a felső leányiskola 2. osztályát sikerrel végezték, avagy megfelelő előképzettségüket a magyar nyelvből, számtanból, német nyelvből és földrajzból felvételi vizsgálattal igazolják.

Felvételi vizsgálatra bocsáttatnak, kik legalább 16 évesek.

A felvételi vizsgálat díja 20 korona.

A *felvételi vizsgálatnál* megkívánatlik: 1. A magyar nyelv ismerete alak- és mondattanilag, biztosság a helyesírásban és jártasság a fogalmazásban, 2. számtanból jártasság a négy alapmiveletben egész és törtszámokkal s a hármasszabályhoz tartozó feladatok megfejtése, 3. földrajzból Európa, különös tekintettel Magyarországra, továbbá Ázsia és Amerika leíró földrajza általános vonásokban, Afrika és Ausztrália átnézetileg, 4. német nyelvben olvasás, írás, könnyebb német szöveg megértése.

A női ker. tanfolyam egy osztályába legfeljebb 40 növendék vehető fel.

Rendes tantárgyak:

Kereskedelmi számtan	heti 3 órában
Könyvvitel	" 3 "
Kereskedelemisme, ker. levelezés, irodai munkálatok	" 3 "
Német ker. levelezés	" 3 "
Keresked. földrajz áruismével	" 2 "
Gyorsírás	" 3 "
Szépírás	" 1 "
Gépirás	" 2 "
	<hr/> 20

Tanári kar:

Bún Samu, igazgató, felső ker. iskolákra képesített tanár, a felső ker. iskola igazgatója, tanította a könyvvitelt.

Balog D., felső ker. iskolákra képesített tanár, tanította a szépírást, ker. földrajzot és áruísmét.

Domány Ármin, középiskolákra képesített tanár, tanította a keresk. ismeretet, az irodai munkálatokat és keresk. levelezést.

Elek Mór, felső ker. iskolákra képesített tanár, tanította a ker. számtant.

Krámer Lajos, polg. iskolákra képesített tanár, tanította a gyorsírást és gépirást.

Dr. Viliányi Henrik, felső keresked. iskolákra képesített tanár, tanította a német nyelvet és levelezést.

Női felügyelő: **Halász Jenőné**, okl. tanítónő.

Miután elegendő számú tanuló jelentkezett, a tanfolyamot a nagym. vallás- és közokt. miniszter úr 100,851 911. sz. engedélye alapján szeptember 10-én megnyitottuk.

Beiratott 28 tanuló, kik közül 25-en a tanfolyamot a tanév végeig látogatták.

A női ker. tanfolyam növendékeinek névsora :

Adlovics Teréz	Kocsis Ella
Barta Rózsa	15 Kürschner Erzsébet
Biller Paula	Letzter Hermina
Bory Mariska	Meiszner Hermina
5 Deutsch Aranka	Muth Ágnes
Deutsch Józsa	Neu Margit
Dobó Erzsébet	20 Német Vilma
Egri Mariska	Neumann Erzsébet
Erdős Olga	Perce Rózsa
10 Feldmann Ella	Polgár Etel
Grünfeld Margit	Práger Mariska
Horváth Magdolna	25 Rosenthál Katalin
Hudi Aranka	

Kimaradtak : Bene Mária, Schott Lujza, Schott Mária

A tanári kar határozata értelmében, a jövő tanévben is megnyitjuk a tanfolyamot, ha legalább 25 tanuló jelentkezik. Akik tehát abban résztvenni óhajtanak, jól teszik, ha e végből már július első 3 napjain utolsó iskolai bizonyítványuk felmutatásával az igazgatóságnál előzetesen jelentkeznek : a végleges felvétel azonban csak szeptember 7, 8. és 9. napjain eszközöl-
tetik, mely alkalommal a születési és utolsó iskolai bizonyítvány bemutatandó.

Évi tandíj 120 korona, beírási díj 20 korona.

A női keresk. tanfolyam statisztikai kimutatása.

A kimutatás tárgya	C s o p o r t	
Iskolalátogatás	Beiratott összesen	28
	Kimaradt	3
	Záróvizsgátot tett	25
Vallás	Izraelita	15
	Római katolikus	10
	Ág. evangélikus	3
Anyanyelv	Magyar	27
	Német	1
A felvétel alapja	Polgári isk. 4. oszt. bizonyítvány ...	26
	Felvételi vizsga	2
A szülő v. gyám lakóhelye	Nagykanizsai	21
	Vidéki	7
A szülő v. gyám polg. állása	Önálló kereskedő	5
	Kereskedelmi alkalmazott	7
	Önálló iparos	6
	Iparban alkalmazott	1
	Köztisztviselő	4
	Magánzó	1
	Egyéb	4
Életkor	14 éves	2
	15 "	14
	16 "	8
	17 "	1
	18 "	1
	19 "	1
	21 "	1

XXI.

Értesítés a jövő tanévre.

A helybeli felső kereskedelmi iskolában a beírások az 1913/14-iki tanévre a következő rendben fognak eszközöltetni:

Jun. 30-án, jul. 1., 2. és 3. napjain a belépni óhajtó tanulók utolsó évi isk. bizonyítványukkal ellátva előzetes felvétel végett az igazgatónál jelentkeznek, é. p. jun. 30-án a nagykanizsai illetőségek és azok, kik az intézetet a most lefolyt tanévben látogatták, július 1, 2. és 3-án a többiek, mindig 9—12 óráig. Ez alkalommal a hitk. pénztárnál 11 K beírási díj fizetendő. Szept. 7—9-én történik a végleges felvétel, még pedig 7-én azok részére, kik már a tanév végén jelentkeztek. Ezek a tanév végén kapott igazolvánnyal ellátva a hitk. pénztárnál befizetik a tandíjat és a nyugtával még aznap az igazgatónál újból jelentkeznek. 8-án és 9-én (mindig d. e. 9—12, d. u. 3—5 óraker) történik a többi tanulók felvétele a megengedett számhatárig. Akik a tanév végén előjegyzettek közül szept. 7-én nem jelentkeznek, felvételi elsőbbségüket és a befizetett beírási díjat elvesztik. Minden tanuló az igazgató által történt végleges felvétel után, az osztályfőnél tartozik jelentkezni.

A javító és pótló vizsgálatokat aug. 29-én tartjuk meg.

Az alsó osztályba azon tanulók vétetnek fel, kik a gymnasium, reál- vagy polgári iskola alsó 4 osztályát legalább elégséges sikerrel végezték és azt bizonyítvánnyal igazolják. A középső és felső osztályba csak olyan tanulók vétetnek fel, kik az alsó, illetve középső osztályt ugyanezen vagy vele egyenlő fokú szakiskolán legalább elégséges sikerrel végezték.

Ujonnan belépő tanulók születési bizonyítványt tartoznak felmutatni.

Javító vizsgálatra bocsáttatnak azon legfeljebb 2 tantárgyból elégtelen érdemjegyet nyert tanulók, kiket erre a tanári kar ítélete feljogosít, mely körülmény az iskolai bizonyítványban jelezve van. A javító vizsgálat iránti folyamodványok legkésőbb augusztus 20-ig az igazgatóságnál benyújtandók.

Evi tandíj az alsó osztályban 160, a középsőben 180, a felsőben 200 korona.

A tandíj 2 részletben fizetendő és pedig az 1-ső részlet a beíratáskor, a 2-ik részlet február hó elején. Méltánylást érdemlő esetekben a tandíj negyedévi részletekben is, de mindenkor előre,

még pedig az 1-ső negyed a beiratáskor, a 2-ik negyed november 15-én, a 3-ik negyed február 1-én, a 4-ik negyed április 15-én fizetendő.

Beiratási díj: 11 korona.

Egyéb díjak: a) a hitközségi pénztárba: nyugdíjalapra 6 kor., énektanítási díj 2 kor., az izr. tanulók hitoktatási díj fejében 4 kor., b) a beiratkozásnál: az önképző kör könyvtára részére 2 kor., a róm. kath. tanulók hitoktatási díj fejében 6 kor.

Azok a tanulók, kik a lefolyt tanévben az ifj. segítő egyesület tagjai voltak és kilépésüket be nem jelentették, az alapszabályok értelmében 2 korona tagsági díjat fizetnek.

Mindenki, ki tandíjmentességet kíván nyerni, eziránt írásban tartozik folyamodni. Folyamodók tartoznak kellően felszerelt kérvényüket augusztus 15-éig a nagykanizsai izr. hitközség előljáróságához benyújtani. A folyamodványhoz melléklendők: a szülők szegénységi, valamint a tanuló utolsó évi iskolai bizonyítványa.

A szülőknek vagy azok helyetteseinek kötelessége az iskolán kívül a tanulók erkölcsi magaviselete fölött őrködni. Az igazgatónak jogában áll megkövetelni, hogy olyan szállásadóktól, kiknél a felügyeletet elégtelennek tartja, az ifjak megbízhatóbb helyre vitessenek.

A vidéki szülőket figyelmeztetjük tehát, hogy gyermekeik elhelyezése tekintetében kellő körültekintéssel járjanak el. Ebben az igazgató és az osztályfőnökök szívesen szolgálnak útbaigazítással.

A tanulók óvakodjanak elrongyolott, piszkos és régibb kiadású iskolai könyvek beszerzésétől. Minden tankönyvből a legújabb kiadás használandó.

Nagykanizsa, 1913. június hó 29.

B Ü N S A M U,

igazgató.

Tartalomjegyzék.

	Oldal
I. Iskolaszék	2
II. Jelentés a lefolyt tanévről	3
III. Az iskola jötevői	5
IV. Tanári kar	6
V. Tanterv	8
VI. Az 1912/13-iki tanévben használandó tankönyvek ...	24
VII. Kivonat a szervezeti szabályzatból	26
VIII. Fegyelmi szabályok	29
IX. Önképzőköri jelentés	33
X. Magánvizsgálati szabályzat	35
XI. Érettségi vizsgálati házi szabályzat	38
XII. A tanulmányi kirándulási alap zárószámadása	42
XIII. Az ifjusági segítő-egyesület zárószámadása... ..	43
XIV. A tanulók névsora	44
XV. Német társalgás	49
XVI. Az 1910/11-ben végzett tanulók alkalmazási helye ...	50
XVII. Jelentés az érettségi vizsgálatokról	51
XVIII. A felső ker. isk. érettségi bizonyítvánnyal járó jogok és minősítés	55
XIX. Statisztikai kimutatások	56
XX. Női kereskedelmi tanfolyam	60
XXI. Értesítés a jövő tanévre	64

